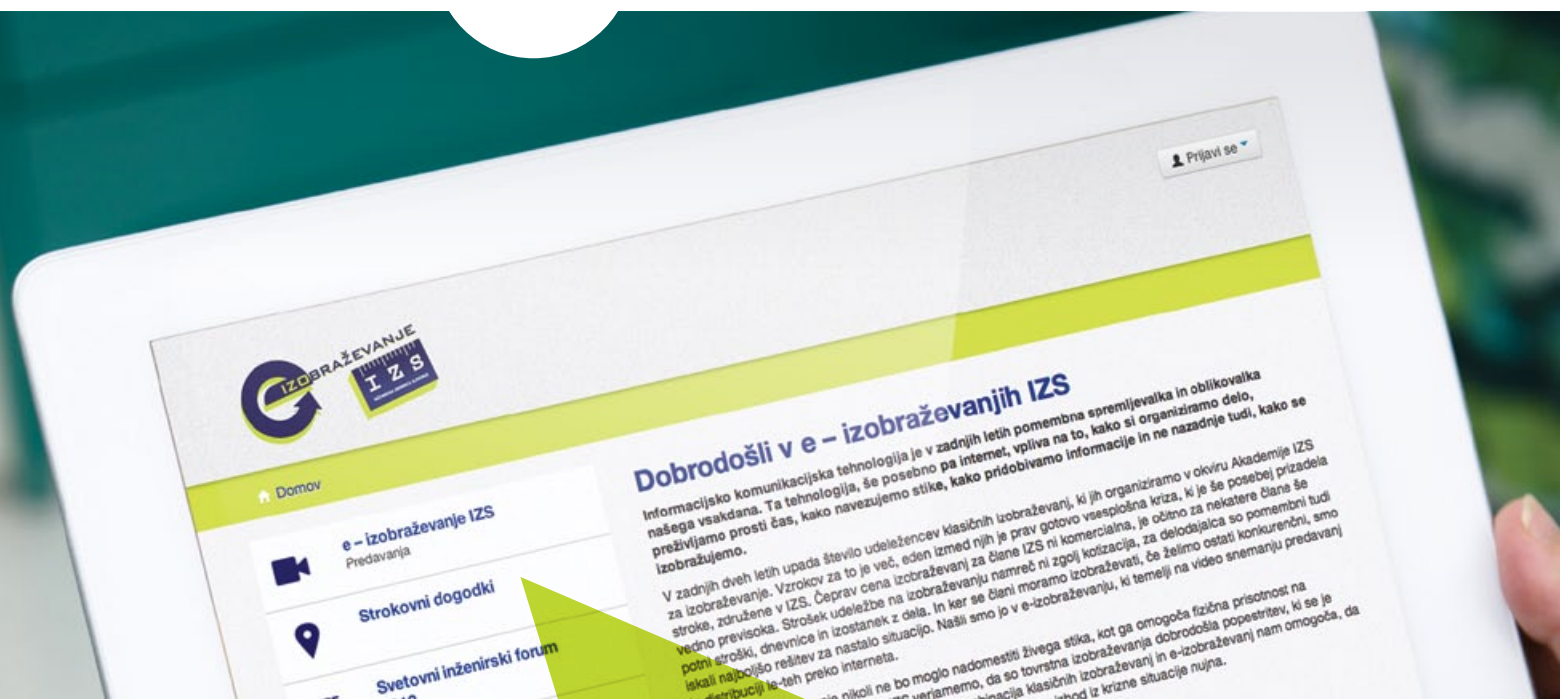

IZS.NOVO

VABLJENI K
UPORABI PORTALA
e-IZOBRAŽEVANJE IZS
[HTTP://IZS.MITV.SI/](http://izs.mitv.si/)

Aktualno

IZVOLJENI NOVI ORGANI MATIČNIH SEKCIJ

NA NASLOVNICI

Portal e-izobraževanje IZS je vzpostavljen. Najdete ga preko povezave <http://izs.mtv.si/>.

IZS.NOVO

GLASILO INŽENIRSKO ZBORNICE SLOVENIJE
Letnik 16, št. 66, junij 2013
Izhaja: 4 številke letno. Naklada te številke:
9.500 izvodov. Uredništvo: Inženirska
zbornica Slovenije, Jarška cesta 10/b,
1000 Ljubljana. Elektronska pošta uredništva:
izs@izs.si. Internet: <http://www.izs.si>.

Glavna in odgovorna urednica: mag. Barbara
ŠKRABA FLIS. Tehnični urednik: Matjaž
GRILC. Strokovni svet glasila IZS.NOVO:
mag. Črtomir REMEC, dr. Branko ZADNIK,
Jožef STUDENČNIK, Matej KOVAČIČ, dr. Željko
VUKELIČ, Mitja LENASSI, mag. Vinko VOLČANJK.
Uredniški odbor: mag. Barbara ŠKRABA FLIS,
Matjaž GRILC, Franc PEČOVNIK,
dr. Janez DUHOVNIK, dr. Jože KORTNIK,
Peter REPANŠEK, Bojan JELEN, Mitja BRENČIČ.
Lektoriranje in korekture: Petra KAVČIČ.

Oblikovanje: Kraft&Werk, Maribor.

Tisk: ORBIS d.o.o., Ljubljana.

Izvod glasila IZS.NOVO je za člane Inženirske
zbornice Slovenije brezplačen. Copyright ©
2013 IZS.NOVO, Inženirska zbornica Slovenije.

ISSN 2232-6308

str.

POZDRAVLJENI

- 3 Poziv vladi: Priložnosti so - le zgrabiti jih je treba!

AKTUALNO

- 4 Uspešna komunikacija z in med člani je ključnega pomena
4 Prihajajoče nujne spremembe naj bodo naš izziv
5 Prihodnost so kakovostni projektanti in izvajalci
6 Energijska učinkovitost stavb mora (p)ostati odgovornost strojnih inženirjev
7 Odpiramo vrata novim tehnološkim področjem
8 Digitalni elaborat kot priložnost za višjo kakovost geodetske storitve

PROGRAMI/PROJEKTI

- 9 Kje so vrste rabe?
10 Oskrba s pitno vodo - stališče IZS do predloga direktive EU
11 3 nove storitve za članarino

MNENJA

- 12 Spremenjena vloga in položaj odgovornega vodje projekta po uveljavitvi ZGO-1D

SODNA PRAKSA

- 14 Pomemben je predvsem končni rezultat - to je objekt brez napake

RECENZIJA KNJIGE

- 15 Projekt gradnje in njegova knjiga

REPORTAŽE

- 16 5. industrijski forum inovacij, razvoja in tehnologij

OBVESTILA

- 17 Vabimo vas, da sooblikujete program izobraževanj IZS
17 Do 30. 7. 2013 zbiramo informacije o ovirah in problemih pri pridobivanju
poklicnih kvalifikacij v tujini

VPRAŠANJA IN ODGOVORI IZS

- 17 Želeli ste izvedeti

OBVESTILA

- 18 Koledar strokovnih prireditev
18 Pomoč začasno brezposelnim članom
18 Za vas pregledujemo Uradni list RS
19 Govorilne ure predsednikov matičnih sekcij, predsednikov komisij, projektnih
skupin in odborov zbornice

URADNI LIST

- 19 Sklepi 29. skupščine IZS
20 Napovednik izobraževanj IZS september in oktober 2013

POZIV VLADI: PRILOŽNOSTI SO - LE ZGRABITI JIH JE TREBA!

Evropska zveza za gradbeno dejavnost (FIEC) je junija predstavila statistiko gradbene industrije za leto 2012, ki so jo hudo prizadele nerazumne varčevalne politike. V EU je celotna proizvodnja v gradbeništvu v letu 2012 upadla za 4,5 % glede na leto 2011, zaposlovanje se je zmanjšalo za 3,1 %. In ker ni opaziti spremembe trenda varčevalnih ukrepov zaradi krize pri zadolževanju držav, večina zvez članic FIEC meni, da okrevanja ne bo pred letom 2014, zaradi česar je FIEC za leto 2013 napovedal nadaljnji upad v višini 2,6 %. V luči teh alarmantnih števil je FIEC pozval evropske in nacionalne nosilce odločanja, da upoštevajo potencialni prispevek gradbene industrije k rasti EU pri odločanju o strukturnih in fiskalnih reformah ali krčenju proračuna.

Ob tem so opozorili, da je gradbena industrija ena izmed glavnih gonilnih sil v EU, saj predstavlja 9,1 % bruto domačega proizvoda EU in več kot 3 milijone podjetij (večinoma malih in srednjih), ki zagotavljajo delo 14. milijonom delavcev, brez upoštevavanja posrednega zaposlovanja v povezanih sektorjih (multiplikacijski učinek: 1 delovno mesto v gradbeništvu = 2 delovni mesti v drugih sektorjih) ter poudarili, da ni rasti brez dodatnih vlaganj!

Naložbe v gradbeništvu in infrastrukturo ustvarijo rast in delovna mesta. Na tej osnovi lahko evropska gradbena industrija zagotovi rešitve za glavne globalne izzive, pa naj gre za učinkovito rabo energije v stavbah, učinkovitost virov, trajnostno infrastrukturo ali prilagoditev podnebnim spremembam.

Priložnosti Slovenije na področju slovenske logistike in transportne infrastrukture je samoiniciativno in "pro bono" obdelala skupina strokovnjakov in jih zapisala v obliki resolucije ter junija predstavila na okrogli mizi na Ekonomski fakulteti v Ljubljani. Skupina je analizirala potencial slovenskih transportnih gibanj in do leta 2040 napovedala povečanje tovarnega prometa za 160 %, pri čemer naj bi 82 % porasta odpadlo na cestni prevoz, preostanek pa na železniški tovorni promet. Vse skupaj seveda le ob predpostavki, da bo Sloveniji uspelo pravočasno zagotoviti učinkovito prometno in logistično infrastrukturo. To pomeni tudi zgraditi nove ture in posodobiti železniško omrežje (sicer bo pretok železniškega omrežja omejen in po projekcijah dosežen že leta 2017, prese-

žek tovara pa bo šel na ceste) ter zgraditi drugi tir med Divačo in Koperom (sicer bo razvoj Luke Koper in s tem slovenskih logistov zamrznjen). Če država infrastrukture (cestne, železniške, Luka Koper, logistična središča) ne zgradi in posodobi (pravočasno), projicirane rasti pretovora sploh ne bo, saj se bodo blagovni tokovi preusmerili mimo Slovenije, s tem pa bomo dodano vrednost in nova delovna mesta podarili sosednjim državam.

Po ocenah avtorjev bi znašala potrebna vlaganja do leta 2030 7,4 milijarde evrov oziroma 410 milijonov na leto. To je številka, ki je primerljiva z obsegom prejšnjih vlaganj v prometno infrastrukturo (483 milijonov evrov v 2011) in sredstvi predvideni mi z varčevalno usmerjenim proračunom za leto 2012 (399 milijonov evrov), torej slednji ne bi bil zato dodatno obremenjen. Poleg tega bi lahko infrastrukturo zgradili po modelu 60 % država, 20 % zasebni sektor, 20 % EU sredstva.

In zakaj so vlaganja v takojšnjo izgradnjo in posodobitev infrastrukture tako pomembna? Zato ker bi, kot navaja resolucija, skupen učinek gradnje in uporabe infrastrukture Sloveniji do leta 2040 prinesel za skoraj 18 milijard evrov ali 50 % BDP iz leta 2012.

Avstrija, Italija, Češka, Slovaška in Poljska so že prepoznale potencial in pospešeno vlagajo v gradnjo jadransko-baltskega transportnega koridorja z vso logistično infrastrukturo. Avstrijska vlada si, po besedah enega od avtorjev resolucije, Jožeta P. Damijana, od gradnje tega koridorja na avstrijskem odseku obeta nastanek 15 tisoč novih delovnih mest in povečanje BDP za 9,5 milijarde evrov, med uporabo koridorja pa naj bi bil njegov multiplikativni učinek na BDP samo v Avstriji vsaj še 6 milijard evrov.

Ni razlogov torej, da bi se odpovedali naravni strateški prednosti in ne bi vlagali v infrastrukturo. Zato podpiramo avtorje resolucije in na vlado naslavljamo poziv, da nemudoma sprevidi priložnosti razvojnega impulza in zažene naložbeni cikel v prometno infrastrukturo, ki bo Slovenijo lahko potegnil iz recesije in ji prinesel tako zaželeno rast.

mag. Barbara Škraba Flis,
Generalna sekretarka Inženirske zbornice Slovenije

Z ZBORA MSG

USPEŠNA KOMUNIKACIJA Z IN MED ČLANI JE KLJUČNEGA POMENA

dr. Branko Zadnik, univ.dipl.inž.grad
Predsednik upravnega odbora Matične sekcije
gradbenih inženirjev

dr. Branko Zadnik

Skozi tisočletja je bil napredek človeštva ozko povezan z graditvijo infrastrukture in objektov, ki jih ljudje potrebujemo za varno in zdravo življenje. Seveda je ustvarjanje kulturnega in prosperitetnega grajenega okolja od družbe vedno zahtevalo velike (tudi finančne) napore. Zagotavljanje sredstev ni bilo nikoli enostavno in lahko. Danes je gradbeništvo, kot stroka, izpostavljeno boju za preživetje ter zelo zahtevni nalogi: narediti več z manj sredstvi in to tako kvalitetno, da bodo rezultati našega dela ekonomični, trajni in varni.

V težkih gospodarskih časih, ki jih živimo, moramo v zbornici vse naše aktivnosti usmeriti k cilju, da bodo načrtovanje, projektiranje, gradnja, obratovanje in vzdrževanje

infrastrukture in objektov prednostna naloga v zasebni in javni sferi. Če želimo to doseči, moramo nastopati s poenotenimi, jasnimi in razumljivimi stališči do vseh, z inženirstvom povezanih družbenih struktur. Le tako bodo predlogi MSG in IZS dobili svoje, upoštevanja vredno, mesto v družbi.

Uspešna komunikacija med članstvom je ključnega pomena za doseg te ciljev. Nadgrajevanje spletnih strani IZS, omogočanje elektronskega povezovanja in izobraževanja na daljavo, sodelovanje s sorodnimi zbornicami in organizacijami bodo zagotovili našim akcijam pozitiven sinergijski učinek, vključevanje mladih v vsakodnevno delo pa je porok za uspešno bodočnost stroke. ■

Z ZBOROM MSE

PRIHAJAJOČE NUJNE SPREMEMBE NAJ BODO NAŠ IZZIV

mag. Vinko Volčanjk, univ.dipl.inž.el.
Predsednik upravnega odbora Matične sekcije elektro
inženirjev

Spoštovani člani matične sekcije elektro inženirjev!

Zahvaljujem se vsem vam za zaupanje, izkazano z izvolitvijo za predsednika MS elektro inženirjev. Ob temu podajam tudi zahvalo mojemu predhodniku, g. Ivanu Lebanu, ki je vrsto let prispeval svoj trud, znanje in bogate izkušnje Matični sekciji elektro inženirjev.

Nahajamo se v zelo težkem obdobju, pesti nas gospodarska kriza, srečujemo se z razvrednotenjem znanja in stroke. Prihaja čas nujnih sprememb. Potrebno bo spremeniti odnos družbe in države do inženirskega znanja. Politika mora spoznati, kje leži dana vrednost razvitega gospodarstva.

Žal smo inženirji pri svojem delovanju pogosto pasivni. Elektronske volitve so sicer veliko prispevale k večji volilni udeležbi, žal pa je bila udeležba na zboru matične sekcije zelo nizka. Zbor je namreč najvišji element sodelovanja vse članov, je priložnost za druženje in za izmenjavo izkušenj.

Tokrat smo imeli udeleženci zbora priložnost podati mnenja k nedorečenosti ZGO, Sistemskih obratovalnih navodil SONDO in Navodil za izdajo dokumentov v procesu priključevanja uporabnikov. Zopet se je izkazalo, da se sprejemajo neuskkljeni predpisi, brez zadostnega usklajevanja s stroko in brez obvezno spremljajočih pojasnil. Na očitke na razhajanja med Navodili in ZGO je bil sprejet sklep, da se poda dodatno pojasnilo (ki pa, žal, ne bo odpravilo nekaterih zakonskih neskladij), za katera si bomo v bodoče prizadevali.

Z volitvami je vzpostavljena nova struktura sodelavcev in verjamem, da se bomo vsi trudili delovati v interesu članov IZS in v interesu članov MSE. Poleg dela znotraj zbornice bodo potrebne tudi spremembe okoli nas. Te spremembe naj bodo naš izziv. ■

NA ZBORU 5. 6. 2013 IZVOLJENI FUNKCIONARJI MSG

UPRAVNI ODBOR MSG

Predsednik:

dr. Branko Zadnik, univ.dipl.inž.grad.

Člani:

mag. Irena Andrejašič Troha, univ.dipl.inž.grad.

dr. Janez Duhovnik, univ.dipl.inž.grad.

Gorazd Humar, univ.dipl.inž.grad.

Peter Koren, univ.dipl.inž.grad.

Andrej Pogačnik, univ.dipl.inž.grad.

Mojca Ravnikar Turk, univ.dipl.inž.grad.

dr. Janez Reflak, univ.dipl.inž.grad.

Namestnik člana UO:

Aleš Bucaj, univ.dipl.inž.grad.

STROKOVNI SVET MSG

Predsednik:

dr. Janko Logar, univ.dipl.inž.grad.

Člani:

Ksenija Marc, univ.dipl.inž.grad.

Mihael Rejc, univ.dipl.inž.grad.

Pavel Saje, univ.dipl.inž.grad.

dr. Franc Steinman, univ.dipl.inž.grad.

ČLANI SKUPŠČINE IZ MSG

mag. Irena Andrejašič Troha, univ.dipl.inž.grad.

Aleš Bucaj, univ.dipl.inž.grad.

Peter Henčič, univ.dipl.inž.grad.

Peter Koren, univ.dipl.inž.grad.

mag. Samo Križaj, univ.dipl.inž.grad.

Marko Movrin, univ.dipl.inž.grad.

Andrej Pogačnik, univ.dipl.inž.grad.

dr. Branko Zadnik, univ.dipl.inž.grad.

mag. Vinko Volčanjk

Z ZBORA MSRG

PRIHODNOST SO
KAKOVOSTNI
PROJEKTANTI IN
IZVAJALCI

dr. Željko Vukelić, univ.dipl.inž.rud. in geotehnol.
Predsednik matične sekcije inženirjev rudarske in
geotehnoške stroke

dr. Željko Vukelić

Del volitev v organe sekcije rudarjev in geotehnologov je potekal že lansko jesen, del pa smo opravili v maju, kot ostale sekcije. Kot predsednik se bom še naprej zavzemal za strokovno vodenje sekcije, aktivnosti na področjih strokovnih izpitov, izobraževanju, zakonodaji ter organizaciji strokovnih prireditev in kongresov. Naj poudarim tudi, da ima naša sekcija, čeprav smo številčno najmanjša znotraj zbornice, veliko prepoznavnost. Vsem novo izvoljenim funkcionarjem naše sekcije želim, da nadaljujejo s strokovnim delom in so aktivni pri opravljanju funkcij, ki so jim bile zaupane.

V okviru zbora je mag. Joerg Prestor predstavil izhodišča za projekt "Tehnologi-

ja vrtnja kot minimalni standard izvedbe vrtin za izkoriščanje geotermalne energije". Za cilj smo si zadali, da na nivoju IZS izdelamo standarde, uvedemo izobraževanje za projektante in izvajalce vrtnih del ter izvajamo certificiranje omenjene skupine strokovnjakov. V prihodnosti bo certifikat kakovosti projektantov in izvajalcev zagotovilo naročnikom, da je načrtovanje in izvedba vrtnih del pri izrabi geotermalne energije kakovostna in v skladu z standardi. Pri financiranju projekta bo MSRG skušala pridobiti poleg lastnih sredstev, tudi sredstva IZS, ter se vključili v pridobivanje evropskih sredstev pri programih, v kateri IZS že sodeluje. ■

NA ZBORU 30. 5. 2013 IZVOLJENI
FUNKCIONARJI MSE

UPRAVNI ODBOR MSE

Predsednik:

mag. Vinko Volčanjk, univ.dipl.inž.el.

Člani:

mag. Borut Glavnik, univ.dipl.inž.el.

Ivan Iveta, univ.dipl.inž.el.

Marko Kotnik, univ.dipl.inž.el.

mag. Andrej Kosmačin, univ.dipl.inž.el.

Ivan Leban, univ.dipl.inž.el.

Drago Pavlič, univ.dipl.inž.el.

Sašo Škorjanc, univ.dipl.inž.el.

STROKOVNI SVET MSE

Predsednik:

mag. Boris Žitnik, univ.dipl.inž.el.

Člani:

dr. Janez Hrovatin, univ.dipl.inž.el.

Dušan Mrak, univ.dipl.inž.el.

mag. Marko Smole, univ.dipl.inž.el.

Milan Šerc, univ.dipl.inž.el.

ČLANI SKUPŠČINE IZ MSE

Ivo Blažević, univ.dipl.inž.el.

mag. Borut Glavnik, univ.dipl.inž.el.

Marko Kotnik, univ.dipl.inž.el.

mag. Andrej Kosmačin, univ.dipl.inž.el.

Ivan Leban, univ.dipl.inž.el.

Aleš Matuš, univ.dipl.inž.el.

Dean Ogrizek, univ.dipl.inž.el.

Drago Pavlič, univ.dipl.inž.el.

FUNKCIONARJI MSRG IZVOLJENI
22. 11. 2012

UPRAVNI ODBOR MSRG

Predsednik:

dr. Željko Vukelić, univ.dipl.inž.rud. in
geotehnol.

Člani:

Aleš Berger, univ.dipl.inž.rud. in
geotehnol.

Ljubomir Beriç, univ.dipl.inž.rud. in
geotehnol.

dr. Evgen Dervariç, univ.dipl.inž.rud. in
geotehnol.

Matej Koršič, univ.dipl.inž.geol.

dr. Jakob Likar, univ.dipl.inž.rud. in
geotehnol.

Roman Maček, univ.dipl.inž.rud. in
geotehnol.

dr. Dragotin Ocepek, univ.dipl.inž.geol.

FUNKCIONARJI MSRG IZVOLJENI NA
ZBORU 29. 5. 2013

STROKOVNI SVET MSRG

Predsednik:

mag. Josip Sadnikar, univ.dipl.inž.geol.

Člani:

mag. Marjan Hudej, univ.dipl.inž.rud. in
geotehnol.

Bojan Klenovšek, univ.dipl.inž.rud. in
geotehnol.

Blaž Praznik, univ.dipl.inž.geol.

dr. Simon Zavšek, univ.dipl.inž.geol.

ČLANI SKUPŠČINE IZ MSRG

Aleš Berger, univ.dipl.inž.rud. in
geotehnol.

Ljubomir Beriç, univ.dipl.inž.rud. in
geotehnol.

dr. Evgen Dervariç, univ.dipl.inž.rud. in
geotehnol.

Matej Koršič, univ.dipl.inž.geol.

dr. Jakob Likar, univ.dipl.inž.rud. in
geotehnol.

Roman Maček, univ.dipl.inž.rud. in
geotehnol.

dr. Dragotin Ocepek, univ.dipl.inž.geol.

dr. Željko Vukelić, univ.dipl.inž.rud. in
geotehnol.

Z ZBORA MSS

ENERGIJSKA UČINKOVITOST STAVB MORA
(P)OSTATI ODGOVORNOST STROJNIH INŽENIRJEV

Mitja Lenassi, univ.dipl.inž.str.

Predsednik upravnega odbora Matične sekcije strojnih inženirjev

Mitja Lenassi

Kakšen je položaj pooblaščenih strojnih inženirjev na področju graditve v Sloveniji? Zakonodajalci nas ne upoštevajo, javnost nas ne pozna. Zunaj IZS pravzaprav nihče ne ve za nas! Zakaj ne? Zato, ker smo zavzeli ravnodušno držo po načelu "znamo, imamo odgovore, sami bodo prišli do nas". Takšen pristop ne deluje. Moramo v javnost in se ljudem predstaviti. Priti moramo v ospredje in ne zgolj čakati v ozadju. MSS mora spodbujati tisto, kar člani naše sekcije potrebujemo. Zagotoviti moramo, da se naš glas sliši, da bo naše tehnično znanje vključeno ne samo v projekte, ampak tudi v pravne postopke, iz katerih se nato razvijejo zakoni, pravilniki in tehnične smernice, znotraj katerih nato delujemo. Predsednik upravnega odbora naše sekcije, Andrej Povšič se je tega zavedal in začel z uvajanjem sprememb. Na tem mestu se mu za to iskreno zahvaljujem.

Glas naše sekcije se je že slišal, prizadeval si bom, da se bo še bolj.

Kje so naše priložnosti in dolžnosti? Energijska učinkovitost stavb je zanesljivo ena od prvih med njimi. Da je v precejšnjem delu ravno to naše področje, so ne nazadnje ugotovili na ministrstvu pristojnem za gradbeništvo že leta 2002, ko so skozi pravilnik o prezračevanju in klimatizaciji od nas zahtevali izdelavo izkaza energijskih karakteristik teh sistemov in izračun letne porabe energije zanje. Po drugi strani, pa so razlogi za takšno razmišljanje utemeljeni v sami evropski direktivi, saj energijsko učinkovitost predstavlja izmerjena ali izračunana letna raba energije, ki jo povzročajo v stavbo vgrajeni tehnični sistemi. Pri tem preprosto moramo prevzeti vodilno vlogo. Energijska učinkovitost stavb je ena izmed bistvenih zahtev pri graditvi objektov in je tako v odgovornosti pooblaščenih inženirjev.

Tako mora tudi ostati. V situaciji, v kateri je sedaj gradbeništvo, so najmanj kar potrebujemo, plačljiva, nekajdnevna usposabljanja in podeljevanje strokovnih pooblastil na tej osnovi.

Na zboru sekcije je predsednik Andrej Povšič predstavil delo, ki se nanaša na zbornično spremljanje javnih naročil, sam sem predstavil problematiko sedanje energijske izkaznice stavb. Živahna razprava se je zaključila s strinjanjem, da je prakso in stanje nujno spremeniti. Prvi korak v tej smeri je tudi že storjen, pripravil sem izhodišče "novi" energijski izkaznici stavb, ki je skladna z zahtevami evropske direktive, energetskega zakona in siceršnjih pravil stroke. Izhodišče je objavljeno na povezavi: <http://www.izs.si/maticne-sekcije/mss/obvestila-ms/obvestilo/n/zbor-mss-kako-naj-izgleda-energetska-izkaznica-1160/>.

Dolgoročno si za cilj postavljam nadomestitev sedanjega nadzora nad izvedbo (strojnih) inštalacij in opreme s strokovnim preverjanjem načrta in izvedbe. Odgovornega nadzornika posameznih del bi preimenovali v s strani investitorja pooblaščenega "strokovnega poverjenika", obseg njegovih nalog pa bi bil strnjeno naslednji: 1) V fazi projektiranja v dveh fazah (na pr. pri 50 % (PGD) in nato pri 95 % (PZI)) načrt revidirati; 2) V fazi izvajanja preverjati "namestitve, nastavitve in krmiljenje" tehničnih sistemov, kar sicer zahteva tudi 8. člen EPBD. V ta namen bi moral pripraviti preizkusne liste in voditi ustrezne postopke preizkušanj za elemente, sklope in celoto! 3) Pri predaji stavbe pripraviti in voditi programe usposabljanj za tehnično osebje, saj šele usposobljeno in strokovno osebje lahko s stavbo tudi upravlja in zagotavlja njeno energetska učinkovitost in kakovost notranjega okolja.

Ob izvolitvi se najprej zahvaljujem za vaše izkazano zaupanje, nato pa takoj pozivam: Postanite aktivni, saj samo skupaj lahko obrnemo stvari na bolje. To nam bo zagotovilo strokovno delo in ustrezen položaj v družbi. ■

NA ZBORU 29. 5. 2013 IZVOLJENI FUNKCIONARJI MSS

UPRAVNI ODBOR MSS

Predsednik:

Mitja Lenassi, univ.dipl.inž.str.

Člani:

Henrik Glatz, univ.dipl.inž.str.
Franc Hrovatin, univ.dipl.inž.str.
Žiga Lebar, dipl.inž.str.
Andrej Povšič, univ.dipl.inž.str.
Franc Ratajc, univ.dipl.inž.str.
Boštjan Špiler, univ.dipl.inž.str.
Jože Vrhunc, univ.dipl.inž.str.

Namestniki članov UO:

Peter Blažek, univ.dipl.inž.str.
Tadej Kern, univ.dipl.inž.str.
Danijel Muršič, univ.dipl.inž.str.
Pavel Pavlič, univ.dipl.inž.str.
Peter Repanšek, univ.dipl.inž.str.
mag. Jože Torkar, univ.dipl.inž.str.
Marij Trojar, univ.dipl.inž.str.

STROKOVNI SVET MSS

Predsednik:

Mitja Drašler, univ.dipl.inž.str.

Člani:

Jernej Gnidovec, univ.dipl.inž.str.
Marijan Kuhelj, univ.dipl.inž.str.
Jožef Pust, univ.dipl.inž.str.
Mitja Šturm, univ.dipl.inž.str.

ČLANI SKUPŠČINE IZ MSS

Henrik Glatz, univ.dipl.inž.str.
Franc Hrovatin, univ.dipl.inž.str.
Žiga Lebar, dipl.inž.str.
Mitja Lenassi, univ.dipl.inž.str.
Andrej Povšič, univ.dipl.inž.str.
Franc Ratajc, univ.dipl.inž.str.
Boštjan Špiler, univ.dipl.inž.str.
Jože Vrhunc, univ.dipl.inž.str.

Z ZBORA MST

ODPIRAMO VRATA NOVIM
TEHNOLOŠKIM PODROČJEM

Jožef Studenčnik, univ.dipl.inž.metal. in mater., spec. za menedž.
Predsednik upravnega odbora Matične sekcije inženirjev tehnologov in drugih inženirjev

Jožef Studenčnik

Na zadnjih volitvah MST je bil opravljen končen izbor predstavnikov v stalne organe sekcije. Volilna komisija ni prejela veliko novih kandidatur, zato je nova sestava zastopnikov v organih naše sekcije MST le malo spremenjena. Zanimanje je bilo nekaj večje le za predstavnika požarnega varstva v upravnem odboru sekcije. Slab interes je verjetno posledica nizke angažiranosti tehnologov v realnih projektih. Tehnološka stroka je namreč vključena le v primerih, ko ima objekt povezavo s proizvodnimi tehnologijami, laboratorijsko ali pomožno tehnološko dejavnostjo. Žal je za naše tehnologe iz različnih specialnosti zelo malo dela in je za vse te strokovnjake to le občasna dopolnilna dejavnost. Preživetje s tem delom je mogoče le pri požarnem varstvu in še to le za peščico projektantov.

Izvolitve sem vesel in se ob tej priložnosti zahvaljujem vsem za izkazano zaupanje, hkrati pa izvolitev razumem kot potrditev mojega dosedanjega dela v vlogi predsednika upravnega odbora MST. To mi daje spodbudo in pozitivno usmeritev za opravljanje dela naprej. Ne glede na obsežno opravljeno preteklo delo, pravega zadovoljstva med nami ne čutim, saj tako ožje kot širše gospodarsko okolje ni ugodno za investitorje in ni pravih vzgibov za privatne in še manj za javne razpise za investicijske projekte. V zadnjem obdobju se je vsem težavam v industriji in še zlasti v graditeljstvu pridružila še naglica pri spreminjanju zakonodaje, ki se je žal zaključevala v političnih krogih brez resnega upoštevanja stroke. Vse to pa strokovnjake bolj odbija, kot pa spodbuja interes za sodelovanje tako znotraj IZS, kot izven.

Temeljni moto mojega dela oz. cilji bodo usmerjeni v širitev izpitnih programov na nova tehnično tehnološka področja v naši matični sekciji in odpiranje vrat vsem tistim tehnološkim področjem, ki so pomembna za bodoči razvoj širšega slovenskega prostora. V tem trenutku pokrivamo v MST le nekaj inženirskih tehnoloških strok, ki jih bomo nadgrajevali s specialnimi znanji, ne

da bi ustvarjali uradne dodatne podskupine s svojimi nazivi ali oznakami. To sicer v tako malem prostoru kot je Slovenija pomeni še manj dela za posameznega člana MST, vendar več konkretnega znanja iz posameznega tehnološkega področja, kar ima za posledico višjo kakovost storitve. Nadalje želim, da bi nadaljevali z izdajanjem smernic, ki bodo v pomoč projektantom; poleg tega jih moramo neprestano dopolnjevati, kakor hitro se spreminja zakonodaja ali pridobijo določena dodatna spoznanja, in zagotoviti, da bodo dosegljive vsem v elektronskem zapisu. In tretjič, naše delo matične sekcije s področja inženirstva tehnoloških smeri in drugih inženirskih znanj je s člani vpeto v zelo razvejano področje podjetništva in industrije, kar moramo izkoristiti pri skupnih nastopih do zakonodajne oblasti za izboljševanje podjetniškega

okolja in pri vseh ostalih nalogah, kjer je za doseganje končnega cilja pomembna širša družbena podpora. Vseskozi pa moramo kljub težavam vsi skupaj opravljati poslanstvo IZS, ga nadgrajevati in ustvariti boljše okolje za vse deležnike v investicijskih procesih od investitorja, projektanta, izvajalca do končnega uporabnika. ■

NA ZBORU 30. 5. 2013 IZVOLJENI FUNKCIONARJI MST

UPRAVNI ODBOR MST

Predsednik:

Jožef Studenčnik, univ.dipl.inž.metal. in mater., spec. za menedž.

Člani:

Janko Černivec, univ.dipl.inž.gozd., gozdarstvo
dr. Darko Drev, univ.dipl.inž.kem. tehnol., sanitarno inženirstvo
mag. Aleš Glavnik, univ.dipl.inž.str., požarna varnost
dr. Primož Gspan, univ.dipl.fiz., varnost in zdravje pri delu
dr. Bojan Pahor, univ.dipl.inž.kem. tehnol., kemijska tehnologija
Franc Pečovnik, univ.dipl.inž.str., energetika
Alenka Vrhovec Kramarič, mag. farm., farmacija

STROKOVNI SVET MST

Predsednik:

Danijel Aleksander Podpečan, univ.dipl.inž.kem.tehnol.

Člani:

Primož Černigoj, univ.dipl.inž.str.
Andrej Lesnik, univ.dipl.inž.metal. in mater.
Valerija Skok, univ.dipl.inž.grad.
mag. Janez Vovk, univ.dipl.inž.str.

ČLANI SKUPŠČINE IZ MST

Janko Černivec, univ.dipl.inž.gozd.
dr. Darko Drev, univ.dipl.inž.kem.tehnol.
mag. Aleš Glavnik, univ.dipl.inž.str.
dr. Primož Gspan, univ.dipl.fiz.
dr. Bojan Pahor, univ.dipl.inž.kem.tehnol.
Franc Pečovnik, univ.dipl.inž.str.
Jožef Studenčnik, univ.dipl.inž.metal. in mater., spec. za menedž.
Alenka Vrhovec Kramarič, mag. farm.

Z ZBORA MSGeo

DIGITALNI ELABORAT KOT PRILOŽNOST
ZA VIŠJO KAKOVOST GEODETSKE STORITVE

Matej Kovačič, univ.dipl.inž.geod.
Predsednik upravnega odbora Matične sekcije inženirjev geodetov

Matej Kovačič

V petek, 31. 5. 2013 je potekal volilni zbor matične sekcije geodetov. V okviru zbora je bil izveden strokovni posvet, na katerem so predstavniki Geodetske uprave predstavili predvidene novosti v sistemu evidentiranja nepremičnin s poudarkom na predvideni implementaciji digitalnega elaborata geodetske storitve v sistem evidentiranja. Dejstvo, da novost prinaša določen šum in dodatne stroške za izvajalce geodetskih storitev (dodatno delo, nabava skenerjev, ipd...), pa je bilo večinsko mnenje, da odpira tudi priložnosti, da skupaj z vzpostavitvijo sistema lahko dosežemo že večkrat izražene želje po spremembi vsebine elaborata, ki bi vključeval več geodetskih vsebin in s tem nedvoumno ponovljivost izvedene storitve. Dejstvo je, da je bila današnja vsebina elaborata, tudi zaradi pritiskov s strani Geodetske uprave, ki je bila zadolžena za arhiviranje, z obstoječimi Pravilniki in navodili skrčena na minimum vsebine, posledično je bila na ta način zamegljena kakovost, težja izvedba kontrole in ponovljivost elaborata. Predvsem pa bo bistvena prednost in pridobitev v predvidenih novostih dostop do centralne baze zemljiškega katastra, ki bo omogočil odgovornim geodetom, da si bomo lahko sami pripravili in prevzeli vso potrebno arhivsko dokumentacijo, ki jo potrebujejo za izvedbo storitve. Danes se namreč večkrat zgodi, da geodet ob izvedbi storitve nima na razpolago vse razpoložljive dokumentacije, kljub polni odgovornosti, ki jo prevzema s potrditvijo elaborata.

Po izvedenih volitvah in v razpravi na poročilo za mandatno obdobje 2009-2012 je bila v konstruktivni razpravi izpostavljena predvsem problematika povezana z nezadovoljivo kakovostjo elaboratov, problematika javnih naročil v povezavi z nizkimi cenami in na drugi strani zahteve po ostrejšem sankcioniranju neodgovornega dela odgovornih geodetov, zahteve ostalih po deregulaciji ter večji konkurenčnosti že tako prenapetega trga geodetskih storitev.

Osnovni cilji tudi v novem mandatu ostajajo nespremenjeni; strokovno, odgovorno delo pooblaščenih geodetov je temelj za kakovost elaboratov in kakovostno izvedbo geodetskih storitev, ob tem pa bo še kako

pomembno, da vsi organi sekcije in izvoljeni inženirji s tehtnimi odločitvami, skrbnim delom v okviru svojih nalog in pristojnostmi doprinesemo maksimum, da bodo cilji uresničeni. ■

NA ZBORU 31. 5. 2013 IZVOLJENI FUNCIONARJI MSGeo

UPRAVNI ODBOR MSGeo

Predsednik:

Matej Kovačič, univ.dipl.inž.geod.

Člani:

dr. Aleš Breznikar, univ.dipl.inž.geod.
Simona Čeh, univ.dipl.inž.geod.
Tomaž Farič, univ.dipl.inž.geod.
Matjaž Grilc, univ.dipl.inž.geod.
Andrej Hudoklin, dipl.inž.geod.
Samo Jakljčič, univ.dipl.inž.geod.
Dominika Lenarčič, univ.dipl.inž.geod.

STROKOVNI SVET MSGeo

Predsednik:

Jana Martinuč Brajnik, univ.dipl.inž.geod.

Člani:

Andrej Bilc, univ.dipl.inž.geod.
Miran Brumec, univ.dipl.inž.geod.
Martina Krajnik, univ.dipl.inž.geod.
Iztok Slatinšek, univ.dipl.inž.geod.

ČLANI SKUPŠČINE IZ MSGeo

Stojan Bošnik, inž.geod.
dr. Aleš Breznikar, univ.dipl.inž.geod.
Stanislav Cerar, univ.dipl.inž.geod.
Tomaž Farič, univ.dipl.inž.geod.
Matjaž Grilc, univ.dipl.inž.geod.
Matej Kovačič, univ.dipl.inž.geod.
Martin Puhar, univ.dipl.inž.geod.
Emil Ratek, dipl.inž.geod.

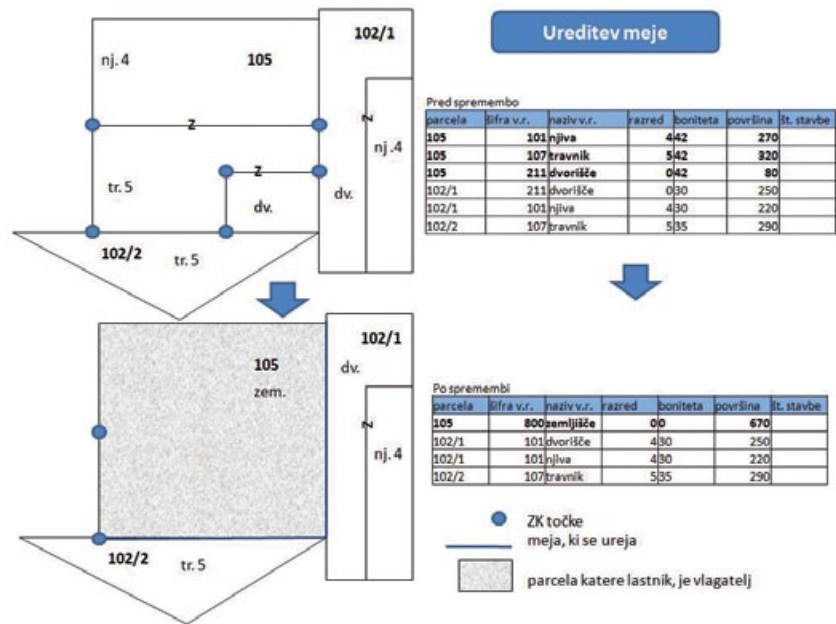
KJE SO VRSTE RABE?

Marijana Vugrin, univ.dipl.inž.geod.
Članica MSGeo

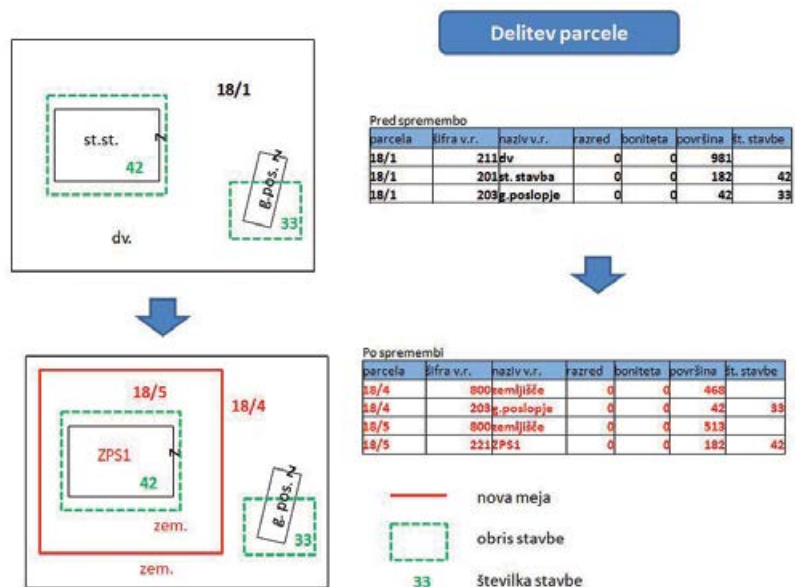
Evidenca zemljiškega katastra je poleg podatkov o lokaciji lastnine v prostoru, kar je podajala z lego in obliko zemljiških parcel, vedno bila tudi nosilec podatkov o lastnostih teh parcel. **Poglavitna podatka o lastnosti parcele** sta površina parcele in raba parcele – za kaj se zemljišče uporablja. Podatka o uporabi in površini sta bila osnova za izračun različnih dajatev povezanih z zemljišči ali kriterija pri pridobivanju določenih pravic s področja zaščite ali sociale.

Raba zemljišč je bila, v obliki kot jo poznamo danes, definirana z Zakonom o zemljiškem katastru (Ur. l. SRS št. 16/1974) in podzakonskimi akti tega zakona. Definirane so bile štiri skupine vrst rabe. Zemljišča s kmetijsko in gozdno rabo so se uvrščala v skupino katastrske kulture, zemljišča, ki so bila povezana z grajenimi strukturami so se uvrščala v skupino zemljišča pod gradbenimi objekti, zelene površine znotraj urbanih sredin in pokopališča so se uvrščala v zelene površine in vodna in neplodna zemljišča v skupino nerodovitna zemljišča. Zemljišča iz skupine katastrskih kultur, z definirano rabo in razredom, so predstavljala skupaj s površino tudi osnovo za **izračun katastrskega dohodka**.

Že pred sprejetjem Zakona o evidentiranju nepremičnin, državne meje in prostorskih enot – ZENDMPE (Ur. l. RS št. 52/2000) je bila opravljena analiza podatkov o vrstah rabe, ki jo lahko na kratko povzamemo v naslednje ugotovitve, da podatki o vrstah rabe niso ažurno vodeni, da je uporaba podatkov o vrstah rabe relativni majhna, da je izračun katastrskega dohodka iz razpoložljivih podatkov popačen in da ni dosežena usklajenost med atributnimi in grafičnimi podatki. Zato je že ZENDMP predvideval **ukinitev podatka o vrsti rabe**. To odločitev je bila kasneje tudi vnesena v Zakon o evidentiranju nepremičnin – ZEN (Ur. l. RS št. 47/2006). Podatek o vrsti rabe zemljišča, bi se po določilih tega zakona, moral prenehati voditi z aprilom 2011.

Slika 1: Stanje pred in po postopku urejanja meje med parcelo 105 in parcelama 102/1 in 102/2 – vlagatelj je lastnik parcele 105.

Slika 2: Stanje pred in po postopku parcelacije parcele 18/1 - na parceli se nahajata dve vrsti rabi, ki so v preteklosti predstavljale zemljišče pod stavbo.

Ker je bil podatek o katastrskih kulturah in razredih osnova za izračun katastrskega dohodka in nova metodologija izračuna le tega kljub sprejeti zakonski podlagi (Zakon o ugotavljanju katastrskega dohodka – ZUKD-1 (Ur. l. RS št. 9/2011) ni bila dokončno izdelana, je prišlo do **podaljšanja obdobja vodenja podatkov o vrstah rabe v**

evidenci zemljiškega katastra **do 30. junija 2013**.

V tem trenutku je zaradi nezadovoljstva zavezancev za katastrski dohodek v sprejemanju novela Zakona o ugotavljanju katastrskega dohodka, ki lahko datum za prenehanje vodenja podatkov preloži za nekaj

mesecev. Vendar je vseeno prav, da vemo, kaj nas še v letošnjem letu čaka.

“Izbris” podatkov o vrstah rabe iz zemljiškega katastra bo, vendar ne čez noč, ampak se bo izvajal postopoma. Ob izvajanju geodetskih storitev naj bi prišlo do izbrisa podatkov o vrstah rabe in razredih. Končni cilj je, da bi se v zemljiškem katastru v grafiki in atributih vodili samo podatki o parcelnih mejah in prisotnosti zemljišča pod stavbo na parceli.

Kot **atributni podatek** se bo na parcelo vezal tudi **podatek o dejanski rabi in boniteti**, ki se bo pridobival na podlagi grafičnih presekov s slojem dejanske rabe in slojem bonitet in ga bo pod določenimi pogoji (korekcijski faktorji) po vsaki spremembi na parceli določala Geodetska uprava. Ti atributni podatki o dejanski rabi in boniteti pa so osnova za izračun katastrskega dohodka po novi metodologiji.

Posledica izračuna katastrskega dohodka na podlagi podatka o dejanski rabi je tudi vodenje podrobnejše dejanske rabe v zemljiškem katastru za parcele, kjer se nahajajo trajni nasadi (hmeljišče, vinograd, oljčnik, gozdna plantaža, trajne rastline na njivskih površinah, matičnjak, intenzivni sadovnjak in ostali trajni nasadi).

Predvidoma **po 30. juniju**, bodo morala geodetska podjetja, po opravljeni geodetski storitvi pripraviti podatke tako, da se v prenosnih datotekah in tistih delih elaborata, ki bodo izkazovali novo stanje, ne bodo več prikazovali podatki o vrstah rabe zemljišč.

V primeru, da se na parcelah, ki jih bomo obravnavali v postopku, ne nahajajo zemljišča pod stavbo ali vrste rabe, ki so v preteklosti predstavljale zemljišče pod stavbo (stanovanjska stavba, poslovna stavba, gospodarsko poslopje, garaža, funkcionalni objekt, spomenik, porušen objekt, stavbišče, stavba in stanovanjska stavba – stavbišče), bo v atributnem delu po spremembi podano samo, da je parcela zemljišče in v grafičnem delu bodo vidne samo parcelne meje.

V primeru, da se na parcelah, ki jih bomo obravnavali v postopku, nahajajo zemljišča pod stavbo in vrste rabe, ki so v preteklosti predstavljale zemljišče pod stavbo, bodo v atributnem delu podani podatki za zemljišče, zemljišče pod stavbo (ZPS) in zemljišče pod stavbo pred letom 2006 (ZPS1) in v grafiki bodo podane poleg parcelnih mej, še meje ZPS in ZPS1.

V okviru geodetskih postopkov, se bodo lahko vrste rabe, ki so v preteklosti predstavljale zemljišče pod stavbo določile kot ZPS1, če stavba v naravi res obstaja in je evidentirana v zemljiškem katastru v atributnem in grafičnem delu ter evidentirana tudi v katastru stavb in če je po obliki in površini evidentirana vrsta rabe identična stanju v naravi (strokovna ocena geodeta).■

Predlog direktive EU o podeljevanju koncesij

OSKRBA S PITNO VODO - STALIŠČE IZS DO PREDLOGA DIREKTIVE EU

Dr. Branko Zadnik, univ.dipl.inž.grad.
Predsednik UO MSG

Izhodišča predloga direktive

Komisija EU je v sporočilu *Akt za enotni trg: dvanajst pobud za okrepitev rasti in zaupanja* z dne 13.4.2011 napovedala, da namerava sprejeti zakonodajno pobudo o koncesijah. Povod za to je bila ugotovitev, da sedanje stanje na področju podeljevanja koncesij na evropskem trgu omejuje dostop evropskim podjetjem do gospodarskih priložnosti, ki jih ponujajo koncesijske pogodbe. To direktivo naj bi uporabljati za številne storitve (tudi takšne, kot so na primer storitve oskrbe z vodo), pri katerih obstaja možnost za čezmejno trgovino.

Odzivi na predlog direktive v slovenskem prostoru

V Sloveniji je bilo v zadnjih mesecih zaznati močno nasprotovanje predlogu Direktive (COM(2011) 897 konč.), predvsem

zaradi nevarnosti podeljevanja koncesij za oskrbo prebivalstva s pitno vodo. Po predlogu direktive se bodo namreč po razpisu na evropski ravni za pridobitev koncesije oskrbe s pitno vodo lahko potegovala tudi podjetja iz drugih članic EU. To je sicer mogoče že po veljavni slovenski zakonodaji (Mlakar, 2013).

Odzivi na predlog direktive v evropskem prostoru

Občutljivost “vodne tematike” je zaznati tudi širše v prostoru EU, kjer se je oblikovala evropska državljanska pobuda *Pravica do vode (Right2Water)*, katere cilj je razglasitev vode za človekovo pravico. Zbranih je že več kot milijon podpisov v podporo pobudi, kar omogoča poziv Komisiji, da obravnava zakonodajno pobudo v treh mesecih (<http://www.right2water.eu>).

Stališče IZS

V Sloveniji in tudi širši evropski skupnosti se predlog razlaga kot pobuda za "privatizacijo vode". Če smo natančni, ne gre za privatizacijo same vode, temveč za podeljevanje koncesij za izkoriščanje sistemov za oskrbo s pitno vodo (vodooskrbo) ter sistemov za zbiranje in čiščenje odpadne vode in namakanje (javno infrastrukturo).

Slovenski Zakon o vodah (ZV) (2002) opredeljuje, da so celinske vode in vodna zemljišča naravno vodno javno dobro, in ne vzpostavlja državnega lastništva nad vodami, enako ne lastništva lokalnih skupnosti nad vodami. To pomeni, da so vode in vodna zemljišča dobrina, ki je nedeljiva in namenjena vsem. Nihče si jih ne sme in ne more prisvojiti. Vode torej ni mogoče privatizirati, saj ni v nikogaršnji lasti. Je pa mogoča privatizacija posebne rabe, torej tudi vodooskrbe.

V Sloveniji se oskrba s pitno vodo izvaja kot obvezna občinska gospodarska javna služba po Zakonu o varstvu okolja (1993). Te službe se ustanovijo na občinski ravni. Zahteva se, da se storitve vodooskrbe trajno in nemoteno zagotavljajo vsem in pod enakimi pogoji, ker je to v javnem interesu občine. Zakon o gospodarskih javnih službah 1993 opredeljuje načine, kako izvajati obvezno gospodarsko javno službo. Tako se gospodarska javna služba lahko izvaja kot režijski obrat, javni gospodarski zavod, javno podjetje ali s podeljevanjem koncesij. V Sloveniji večino vodooskrbe izvajajo javna podjetja, podjetja v lasti občin ali režijski obrati. Na nekaterih območjih pa se tudi že izvaja kot koncesionirana gospodarska javna služba. Nosilci koncesij so zasebniki oziroma zasebne gospodarske družbe.

Predlog direktive EU o koncesijah podrobno ureja eno od oblik zagotavljanja javnih dobrin in uslug, to je koncesijo. Izhaja iz ugotovitve, da je sedanje področje zagotavljanja dobrin in storitev, ki ne delujejo po načelih prostega trga, povezano z ekskluzivnimi pravili in pravicami ter monopoli. Z uveljavitvijo direktive naj bi bilo uvedeno bolj kakovostno ter cenovno dostopno zagotavljanje dobrin in storitev – torej tudi oskrba prebivalstva z vodo, zagotavljanje zbiranja in čiščenja odpadne vode in oskrba namakalnih sistemov z vodo.

Direktivi (koncesijska in o javnem naročanju) vnašata elemente tržnosti in konkurenčnosti ter zmanjšujeta obseg ekskluzivnega zagotavljanja teh dobrin ne glede na pomisleke civilnodružbenih organizacij. Direktiva o koncesijah zahteva od članic, ki želijo zagotavljati javne dobrine in storitve v okviru javno-zasebnega partnerstva s podeljevanjem koncesij, da zagotovijo minimalna skupna pravila, ki bodo omogočila konkuriranje za pridobitev koncesije vsem

potencialnim koncesionarjem z območja Evropske unije.

Zelo verjetno je, da se v tem skriva interes multinacionalnih zasebnih družb, ki delujejo tudi na področju oskrbe z vodo, zbiranja in čiščenja odpadnih voda ter namakanja. V mnogih državah, tudi v Sloveniji, se ta podjetja srečujejo z omejitvami in ekskluzivnimi pravicami pri pridobivanju koncesij. Tista podjetja, ki že imajo koncesije, so v svojem delovanju omejena. Širši interes potencialnih koncesionarjev se na ravni EU zrcali torej v predlogu direktiv, zagovarja pa se tudi z dejstvom, da so javna sredstva, predvidena za vlaganje v javno infrastrukturo in javne službe, vedno manjša. Partnerstva z zasebnim sektorjem naj bi zato pomenila boljše zagotavljanje javnih dobrin in storitev, torej tudi vodooskrbe. Dejstvo je tudi, da Komisija EU poudarja javno-zasebno partnerstvo. To prinaša tveganje, da se bodo v prihodnosti krčila nepovratna sredstva za sedanji način financiranja javne infrastrukture in javnih služb, večala pa se bodo sredstva za javno-zasebna partnerstva in podeljevanje koncesij, torej tudi za vodooskrbo ter zbiranje in čiščenje odpadnih voda.

V Sloveniji vodooskrba ter zbiranje in čiščenje odpadne vode delujejo v cenovno reguliranem prostoru. **S prihodom zasebnega lastništva podjetij, ki bi namesto javnih**

gospodarskih služb zagotavljala javne dobrine in storitve, lahko pričakujemo zahteve za tržni način določanja cen. Komisija že pojasnjuje, da se tako racionalizira raba vode, da se zmanjšujejo pritiski na okolje, kakovost vode povečuje, javna infrastruktura pa obnavlja.

Dejstvo je tudi, da izkušnje iz Nemčije in Velike Britanije kažejo nasprotno. S privatizacijo oskrbe prebivalstva s pitno vodo so se cene ponekod močno dvignile, sistemi za vodooskrbo niso izboljšani, zasebna podjetja oziroma družbe pa so si povečale dobičke.

Sklep

Voda je ključna življenjska dobrina in omejen naravni vir. Je javna dobrina, ki jo je treba zaščititi, ne pa odpreti njenega izkoriščanja za konkurenco na trgu. Javna oskrba s pitno vodo ne spada na enotni evropski trg. Oskrba z vodo je povezana z našo eksistenco, zato zanjo ne smejo veljati tržne zakonitosti. Vsekakor je treba preprečiti oplajanje kapitala s to bistveno življenjsko dobrino. ■

Stališče je v celoti objavljeno na:

<http://www.izs.si/vprasanja-in-odgovori-izs/staliska-izs/oskrba-s-pitno-vodo-stalisce-izs-o-predlogu-direktive-eu-o-podeljevanju-koncesij-com2011-897konc/>

Zbornica po meri članov

3 NOVE STORITVE ZA ČLANARINO

V letošnjem letu smo se na Inženirski zbornici Slovenije odločili, da vam olajšamo delo in pripomoremo k znižanju poslovnih stroškov ter vam za članarino ponudimo **tri nove storitve**:

- MESEČNI PREGLED NOVIH STANDARDOV,
- SEZNAM VELJAVNIH STANDARDOV na zadnji dan v mesecu,
- SEZNAM VELJAVNIH PREDPISOV na zadnji dan v mesecu.

Sezname za zbornico proti plačilu pripravljata Slovenski inštitut za standardizacijo (v nadaljevanju "SIST").

V pregledih so zajeta področja, za katera smo ocenili, da so zanimiva za vas

člane. V kolikor smo katero področje izpustili, bomo veseli vašega opozorila. Opozorila zbira gospa Petra Kavčič (01 547 33 37, petra.kavcic@izs.si).

Ob tem bi vas radi opozorili na storitev, ki smo vam jo ponudili že leta 2010, in sicer na dogovor IZS-SIST, po katerem lahko člani IZS kupujete **elektronske verzije SIST standardov po 45% nižji ceni** od redne.

Več o tem si lahko preberete na povezavi <http://www.izs.si/sist-standardi/>, na kateri najdete tudi obrazce za naročilo standardov v elektronski obliki po nižji ceni. ■

Zakon o graditvi objektov

SPREMENJENA VLOGA IN POLOŽAJ ODGOVORNEGA VODJE PROJEKTA PO UVELJAVITVI ZGO-1D

Vasja Kajfež, univ.dipl.pravn.

Vasja Kajfež

Zakonodajalec je po hitrem postopku, žal brez sodelovanja strokovne javnosti, 27. 7. 2012, sprejel Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o graditvi objektov (ZGO-1D, Ur. l. RS št. 57/2012), katerega določila so začela veljati naslednjega dne, to je 28. 7. 2012.

Kot je razvidno iz obrazložitve predlagatelja zakona k osnutku oziroma predlogu zakona, je osnovni namen predlagatelja odstranitev administrativnih ovir v dobro investitorja v postopkih pridobitve gradbenega in uporabnega dovoljenja. Kaj vse zakonodajalec šteje za administrativno oviro, je lahko stvar posebne razprave.

Z ZGO-1D se je položaj odgovornega vodje projekta bistveno spremenil. Spremenjeno je besedilo točke 4.2.2., 2. člena ZGO, ki se sedaj glasi: "odgovorni vodja projekta je posameznik, ki investitorju odgovarja za medsebojno usklajenost vseh načrtov, ki sestavljajo projektno dokumentacijo", doslej je odgovorni vodja projekta (v nadaljevanju: OVP) odgovarjal projektantu. V 2. odstavku 27. člena zakona je navedeno, da mora investitor pri projektiranju imenovati OVP. V prej veljavnem besedilu je bilo navedeno, da mora investitor v primeru, če pri projektiranju sodeluje več projektantov in odgovornih projektantov, izmed odgovornih projektantov imenovati OVP.

V 1. odstavku 45. člena zakona je bil črtan 2. stavek, ki se je glasil: "če pri izdelavi projektne dokumentacije nastopa samo en odgovorni projektant, ta v zvezi s projektno dokumentacijo, ki jo projektira nastopa tudi kot odgovorni vodja projekta." 4. odstavek 45. člena zakona je spremenjen in se glasi: "OVP za pridobitev gradbenega dovoljenja pri izvajanju gradnje tega objekta nadzoruje, ali se gradnja objekta izvaja v skladu s PGD." Prvotno besedilo navedenega odstavka se je glasil: "OVP za pridobitev gradbenega dovoljenja pri izvajanju gradnje objekta, ki ga je projektiral, nadzoruje ali se gradnja objekta izvaja v skladu s PGD."

Iz opisanih sprememb, ki jih prinaša ZGO-1D izhaja, da izključno investitor imenuje OVP po načelu zaupanja, ne samo izmed odgovornih projektantov, ki sodelujejo pri konkretni investiciji kot doslej, temveč tudi izmed drugih pooblaščenih inženirjev in pooblaščenih arhitektov, ki izpolnjujejo pogoje za odgovornega projektanta; da mora investitor imenovati odgovornega vodjo projekta tudi v primeru, če pri projektiranju sodeluje le en odgovorni projektant, da "projektantski" nadzor izvaja pooblaščen inženir oziroma pooblaščen arhitekt, ki izpolnjuje pogoje za odgovornega projektanta in ne le odgovorni projektant, ki kot načrtovalec sodeluje v konkretnem investicijskem procesu. Bistvena sprememba pa je v tem, da odgovorni vodja projekta odgovarja izključno investitorju in ne projektantu, kot doslej.

S prehodom OVP iz interesne sfere projektanta v interesno sfero investitorja, so se spremenile možnosti določitve obsega dela in pooblastil s strani investitorja imenovanega OVP. Investitor poleg imenovanja OVP imenuje tudi odgovornega vodjo revidiranja in odgovornega vodjo gradbišča. ZGO nima določil o odgovornem vodju investicije, čeprav je Komisija za sistemske zakone pri IZS ureditev tega področja že pred časom predlagala pristojnemu ministrstvu; žal pa predlagatelj zakona in posledično zakonodajalec temu nista prisluhnila, temveč sta z enostavno potezo zgolj prenesla odgovornost pooblaščenega inženirja oziroma pooblaščenega arhitekta do projektanta oziroma revidenta na odgovornost do investitorja ter s tem utrdila investitorju položaj pri odločanju. ZGO nima določil o inženirju tako kot to poznajo FIDIC pogodbeni pogoji, ki se uporabljajo kot svetovna uzanca. Pri tem pa je potrebno pripomniti, da FIDIC pogodbeni pogoji ne poznajo ločitve med inženirjem in odgovornim nadzornikom. Obseg del in pooblastila nadzornika, ki so določena z ZGO sodijo v delokrog in pooblastila inženirja.

Sedaj veljavna zakonodaja tako omogoča investitorju, da sklepa netipične pogodbe s posameznimi udeleženci pri graditvi objektov tako, da obseg zadolžitve posameznega udeleženca posega v delovno in pooblastilno področje drugega udeleženca, kar pomeni, da pooblastilo odgovornemu vodju projekta lahko zajema tudi del storitev, ki jih običajno opravlja inženir (odgovorni vodja investicije), podobno kot sicer poznamo pri pogodbah o opravljanju nadzora, kjer ima odgovorni nadzornik pooblastilo za opravljanje posameznih storitev, ki so običajno v domeni inženirja (odgovornega vodje investicije); za tak primer so znane pogodbe o opravljanju razširjenega strokovnega nadzora. Na kratko povedano, obseg storitev in pooblastil odgovornega vodje projekta in inženirja (odgovornega vodje investicije) se v določenem delu prekrivata, navedeno pa je v nasprotju s stališčem projektantskega dela strokovne javnosti o striktni ločitvi med project manager (odgovorni vodja investicije) in design manager (odgovorni vodja projektiranja). Očitno zakonodajalec z zadnjo novelo ZGO-1D ni sledil navedenemu stališču.

Pojem odgovornega vodje investicije in njegov položaj pri nas ureja Smernica za naročila javnih gradenj, ki pa velja zgolj kot priporočilo. V 1. točki smernice je določeno, da investitor imenuje odgovornega vodjo investicije ter da je le-ta odgovorna oseba na strani investitorja. Navedeno velja v primerih, ko investitor z imenovanjem odgovornega vodje investicije sam nastopa tudi kot inženir. V točki 2 je določeno, da investitor sklene pogodbo s svetovalnim inženirjem, ki mu pomaga voditi investicijo. V tej točki je neposrečena navedba – najeti posameznik in najeto podjetje; v primeru, da investitor sklene pogodbo s svetovalnim inženirjem (pogodbo o consulting storitvah) z vsemi navedenimi omejitvami in izključevanji, ki so navedena v omenjeni smernici, s pogodbo imenuje tudi odgovornega

vodjo investicije, ki pa glede na določilo 1. točke smernice odgovarja delodajalcu, torej, consulting organizaciji (inženir); opomba je umestna, ker je investitor po določilih ZGO-1D zavezan imenovati odgovornega vodjo projekta, odgovornega vodjo revidiranja in odgovornega vodjo gradbišča, navedeni vsi odgovarjajo investitorju za razliko od odgovornega vodje investicije, ki odgovarja inženirju. Tekst v točki 1 smernice temelji na določilih ZGO-1 pred sprejemom novele ZGO-1D, torej iz časa, ko so vsi pooblaščen inženirji odgovarjali posameznemu udeležencu pri graditvi objekta in ne investitorju.

ZGO (Ur.l. SRS št. 34/84 in št. 29/86) je določal, da je odgovorni vodja projekta lahko odgovorni projektant ali drug inženir z opravljenim strokovnim izpitom in najmanj 5-mi leti delovnih izkušenj. Ker sta bila takrat imenovanje odgovornega vodje projekta in obseg njegovega dela določena v projektantski pogodbi, je bilo iz pogodbe razvidno, da odgovornega vodjo projekta imenuje projektant in da odgovorni vodja projekta odgovarja projektantu.

ZGO-B (Ur. l. RS št. 59/96) je določal, da je v primeru, ko se izdelujeta dva ali več načrtov, potrebno določiti odgovornega vodjo projekta; tudi na podlagi omenjenih zakonskih določil je določil odgovornega vodjo projekta projektant izmed imenovanih odgovornih projektantov ali izmed drugih pooblaščenih inženirjev in pooblaščenih arhitektov, ki so izpolnjevali pogoje za odgovornega projektanta. Imenovanje in obseg dela odgovornega vodje projekta je bilo določeno v projektantski pogodbi.

ZGO-1 (Ur. l. RS št. 110/02 in 74/04) je prinesel pomembno novost – investitor je izmed odgovornih projektantov imenoval odgovornega vodjo projekta; to določilo je bilo preneseno tudi v ZGO-1B (Ur. l. RS št. 126/07) s tem, da v primeru, če je pri izdelavi projektne dokumentacije nastopal samo en odgovorni projektant, je ta na podlagi zakonskega določila (brez imenovanja s strani investitorja), nastopil tudi kot odgovorni vodja projekta.

V vseh zgoraj navedenih zakonih oziroma spremembah zakona ZGO je bilo določeno, da odgovorni vodja projekta odgovarja projektantu, kar pa je nelogično v primeru, ko odgovornega vodjo projekta določi (imenuje) investitor. ZGO-1D je navedeno nelogičnost odpravil.

S prehodom odgovornega vodje projekta iz sfere projektanta v sfero investitorja, se je spremenila tudi pravna narava sklenitve posla. Investitor sklepa s projektantom delovno pogodbo (pogodbo o projektiranju), v primeru imenovanja odgovornega vodje projekta pa se sklepa mandatna pogodba (pogodba o naročilu), v kateri investitor nastopa kot naročnik, inženir pa kot izva-

jalec naročila, mandat. Od projektantske pogodbe se mandatna pogodba razlikuje po tem, da je pri projektantski pogodbi nosilec koristi in neugodnosti izvajalec posla – projektant, pri mandatni pogodbi pa je to naročnik – mandant – investitor.

Nosilec posla je mandant-investitor, sama pogodba pa temelji na načelu zvestobe, kar pomeni, da pri vsakem ravnanju mora imeti mandat pred očmi namen mandanta in v skladu s tem tudi ravnati, torej v prvi vrsti skrbeti za mandantove (investitorjeve) interese in na načelu zaupnosti, kar pomeni, da mora mandat (inženir) posel opraviti sam ter ga ne sme prepustiti komu drugemu. Osnovna razlika med projektantsko pogodbo in pogodbo o naročilu (pogodba o imenovanju odgovornega vodje projekta) je v tem, da mandat (odgovorni vodja projekta) ravna v mandantovem interesu, medtem, ko projektant po projektantski pogodbi v okviru naročnikovih navodil ravna v svojem interesu.

Glede na spremembo zakonskih določil po ZGO-1D ni zadrege, v kolikor je investitor v isti osebi tudi projektant; v takem primeru imamo podobno situacijo kot je navedena v 1. točki smernice za naročila javnih gradenj. Enako bi lahko trdili tudi v primeru, ko kot odgovorni vodja projekta nastopa samostojni arhitekt (samozaposleni v kulturi) ali samostojni podjetnik posameznik, ki sam nastopa kot gospodarski subjekt; v tem primeru oba posamezno nastopata v isti osebi istočasno kot odgovorni vodja projekta in kot gospodarski subjekt. Registrirana dejavnost gospodarskega subjekta je identična z obsegom pooblastila pooblaščenega inženirja oziroma pooblaščenega arhitekta; imenovani odgovorni vodja del nastopa kot imenovani pooblaščenec investitorja v investicijskem procesu neodvisno od ostalih udeležencev pri graditvi objektov.

V kolikor investitor ni istočasno tudi projektant, po tem, ko z izbranim projektantom, katerega zaposleni so posamezni odgovorni projektanti, sklene mandatno pogodbo, izmed odgovornih projektantov ali drugih pooblaščenih inženirjev, ki izpolnjujejo pogoje za odgovornega projektanta, imenuje odgovornega vodjo projekta, podobno kot to določa 2. točka Smernice za naročila javnih gradenj za odgovornega vodjo investicije. V tem primeru je potrebno ločiti imenovanje odgovornega vodjo projekta izmed odgovornih projektantov imenovanega projektanta oziroma od drugih pooblaščenih inženirjev oziroma pooblaščenih arhitektov pri istem projektantu od imenovanja odgovornega vodje projekta, ki je zaposlen ali je v pogodbenem odnosu pri projektantu, ki ni udeležen v konkretni investiciji. Zakon namreč dopušča obe možnosti, vendar je med obema možnostma bistvena razlika. V kolikor inve-

stitor imenuje odgovornega vodjo projekta izmed imenovanih odgovornih projektantov, se mora zavedati, da je taka oseba kot odgovorni projektant odgovorna projektantu, ki ga je imenoval in zasledovati mora poslovne interese, ki so na strani projektanta; istočasno pa mora ista oseba v vlogi odgovornega vodja projekta, na podlagi mandatnega razmerja, zasledovati interese investitorja in delovati izključno po njegovih naročilih. Imenovani odgovorni vodja projekta, ki je istočasno odgovorni projektant pri konkretni investiciji ali pa je zgolj oseba, ki izpolnjuje pogoje za odgovornega projektanta in je zaposlena oziroma pogodbeno vezana s projektantom, je torej istočasno udeleženec dveh interesnih sfer, ki se med seboj le delno prekrivata; v takem primeru lahko govorimo o koliziji interesov, ta pooblaščen inženir s svojim ravnanjem krši kodeks poklicne etike članov IZS.

Z opisanim primerom sem prikazal negativno posledico nepremišljenega ravnanja zakonodajalca.

Glede na zakonska določila odgovorni vodja projekta izdeluje in potrjuje vodilno mapo projektne dokumentacije ter vrši nadzor ali se gradnja izvaja v skladu s PGD dokumentacijo in v skladu z gradbenim dovoljenjem, kar pomeni, da opravlja storitve projektiranja.

ZGO določa, da dejavnost projektiranja izvaja projektant, gre za gospodarsko dejavnost. Poleg registracije dejavnosti in izpolnjevanja predpostavk za pooblaščenega inženirja, mora taka gospodarska organizacija imeti svojo dejavnost projektiranja tudi zavarovano skladno s 33. členom ZGO-1.

Vsebina mandatne pogodbe je projektiranje, kamor štejemo izdelavo vodilne mape in opravljanje "projektantskega nadzora".

Glede na navedeno, se z investitorjem sklene tako imenovana mešana pogodba, ki vsebuje elemente mandatne pogodbe in elemente delovne (projektantske) pogodbe.

Pri izvajanju naročila po mandatni pogodbi je potrebno upoštevati, da del te pogodbe vsebuje tudi storitve, ki zadevajo sodelovanje oseb z reguliranim poklicem, za razliko od klasične mandatne pogodbe, ki je potrebna za imenovanje odgovornega vodje investicije, ki po FIDIC-u ni nujno da nastopa kot pooblaščen inženir, kar je sicer v nasprotju z določilom Smernice za naročila javnih gradenj.

Ob zaključku naj poudarim, da morata investitor in projektant ob sklepanju pogodbenega razmerja upoštevati interesno sfero projektanta kot tudi interesno sfero investitorja ter se izogniti koliziji interesov pri imenovanju odgovornega vodje projekta, pri tem pa lahko smiselno uporabita izključitvena določila 1. točke Smernice za naročila javnih gradenj. ■

Odgovornost projektanta

POMEMBEN JE PREDVSEM KONČNI REZULTAT - TO JE OBJEKT BREZ NAPAKE

Odvetnik Jernej Kos
Odvetniška pisarna Carmen Dobnik in odvetniki

Že pred časom smo obravnavali pravno problematiko odgovornega projektanta z vidika zakonske ureditve, teorije in praktičnega primera v sodni praksi (sodba Višjega sodišča v Ljubljani, opr. št. I Cpg 875/2010 z dne 21. 10. 2010). V tem članku bomo na kratko obravnavali še novejši judikat Vrhovnega sodišča Republike Slovenije, opr. št. III Ips 45/2009 z dne 16. 4. 2012. Uvodoma iz judikata izhaja, da je sodišče prve stopnje z vmesno sodbo ugotovilo, da je odškodninski zahtevek tožeče stranke, s katerim je zahtevala povračilo škode (povrnitev stroškov za popravilo objekta) zaradi nepravilne izdelave projektne dokumentacije za gradnjo tipizirane skladiščne hale, po temelju utemeljen. Presodilo je, da je podana poslovna odškodninska odgovornost prve toženke, ki je imela pri drugi toženki zavarovano svojo odgovornost. Sodišče druge stopnje je prvostopenjsko sodbo potrdilo.

Dejansko stanje, ki je botrovalo nastalemu sporu je naslednje. Tožeča stranka kot naročnik in prva toženka kot projektant sta 21. 3. 2002 sklenili pogodbo o izdelavi projektne dokumentacije (projektantsko pogodbo). Predmet pogodbe je bila izdelava projektne dokumentacije PGD, PZI za gradnjo nadstrešnice. Šlo je za ponovno vzpostavitev tipizirane skladiščne hale nemškega izvora, nova je bila le konstrukcija temeljev, tlaka in zidane obodne stene. Kot osnova in pomoč pri izdelavi projektov so prvi toženki služili originalni nemški načrti za izdelavo tipizirane hale. Prva toženka je imela tudi možnost ogleda identične nadstrešnice ter demontirane nadstrešnice, ki je bila predmet pogodbe. Točkovne temelje je projektirala stranska intervenientka na podlagi projekta arhitekture, ki ga je izdelala prva toženka. Na te točkovne temelje je bila postavljena jeklena konstrukcija nadstrešnice. Točkovni temelji in jeklena konstrukcija niso bili skladni. Je-

klena konstrukcija zato ni ležala dovolj varno in statično zanesljivo na točkovnih temeljih. Napako je tožeča stranka sanirala sama, zato do fizičnega uničenja objekta ni prišlo. Stroški sanacije so znašali 45.668,50 EUR.

Ker obravnavamo judikat vrhovnega sodišča, so dejanske ugotovitve, ki sta jih opredelili sodišči prve in druge stopnje, za vrhovno sodišče zavezujoče. Sodišči prve in druge stopnje sta na podlagi ugotovljenega dejanskega stanja zaključili, da je podana odškodninska odgovornost prve toženke, ker je izdelala napačno projektno dokumentacijo, zaradi česar zgrajen objekt ni varen. Škoda tožeče stranke se kaže v stroških, ki jih je imela v zvezi s sanacijo nepravilnosti objekta. Presodili sta, da se objekt ni uničil izključno zato, ker je tožeča stranka to preprečila s sanacijo napak.

Vrhovno sodišče je vsled dejstva, da je bilo vezano na ugotovljeno dejansko stanje, presojalo zgolj, kakšna je bila vsebina sklenjene projektantske pogodbe ter ali je bilo zgoraj pojasnjeno dejansko stanje v skladu s pogodbenimi določili. V 1. členu pogodbe sta stranki opredelili predmet pogodbe. To je izdelava projektne dokumentacije PGD, PZI za inženirsko gradnjo – nadstrešnico za gradbeno in kmetijsko mehanizacijo na zemljišču naročnika (tožeče stranke). Pogodbeni stranki sta opredelili predvideno velikost objekta, kot osnova in pomoč pri izdelavi projektov pa naj bi prvi toženki služili originalni nemški načrti.

Toženi stranki sta se med drugim branili, da iz opredelitve predmeta pogodbe v 1. členu ne izhaja, da naj bi prva toženka izdelala projekte za izdelavo nemškega projekta. Vendar pa sodišči prve in druge stopnje napake v projektne dokumentaciji nista videli v tem, da ta dokumentacija ni enaka nemškemu projektom, temveč v tem, da zaradi napačne projektne dokumentacije objekt ni varen oziroma da je porušena njegova statika.

Bistvo obravnavanega primera pa je vrhovno sodišče zelo jasno izpostavilo v delu, kjer je navedlo, da je treba ločiti med dvema vrstama napak, ki izhajajo iz projektne dokumentacije. Prvi sklop obsega napake, ki so podane, ker projektne dokumentacije ne obsega vseh sestavin, ki bi jih morala (sestavina, ki jih določajo gradbeni predpisi, in pogodbeno dogovorjenih sestavin). Drugi sklop napak pa zajema napake, ki so podane, ker značilnosti objekta, kot so določene s projektne dokumentacijo, niso ustrezne. Več o tej tematiki razpravlja dr. Nina Plavšak v Obligacijskem zakoniku s komentarjem, Dodatek 1 k XII. Poglavju, str. 1085 in naslednja. V obravnavanem primeru so sodišča ugotovila, da gre za drugo vrsto napake, torej za napako gradnje, ki izvira iz napačne oziroma neustrezne projektne dokumentacije.

Obrazložitev vrhovnega sodišča je tako preprosta in jasna, da dodatnega komentarja niti ne potrebuje. Pa vendarle lahko rečemo, da mora projektant pri izdelavi projekta vedno paziti na dve okoliščini. Prvo, da spoštuje pogodbene dogovore, kar največkrat vključuje individualne želje naročnika, kakšen naj bo objekt. Pri tem pa mora paziti, da je projekt skladen z gradbenimi predpisi, kar pomeni spoštovanje strokovnih meril pri izdelavi. Nadalje pa je projektant odgovoren tudi za to, da ima končni objekt ustrezne značilnosti. Pri drugem sklopu odgovornosti pa je potrebna pazljivost, na katero je opozorilo vrhovno sodišče.

V predmetni zadevi sta se namreč toženi stranki sicer zagovarjali, da bi moral investitor pred začetkom del zagotoviti kontrolo montaže jeklene konstrukcije pri pooblaščenih inštituciji. Na takšne navedbe je sodišče odgovorilo, da se prva toženka ne more razbremeniti svoje odgovornosti s sklicevanjem na odgovornost investitorja in izvajalca del, čeprav utegne biti poleg prve toženke za nastalo škodo odgovoren še kdo. Tako je bistveno, da pri drugem sklopu napak lahko odgovarja tudi izvajalec, a v predmetni zadevi ni bil tožen. Te odgovornosti mu ni mogoče naprtiti pri prvem sklopu napak, za katere je odgovoren zgolj projektant.

Na podlagi pojasnjene je mogoče zaključiti, da je vrhovno sodišče v predmetni zadevi zelo jasno ugotovilo, kakšne so lahko posledice projektantovega dela. Izpostavljeno je, da je projektantska pogodba atipična oblika podjemne pogodbe, pri kateri je pomembna ne le izdelana projektne dokumentacije, temveč predvsem končni rezultat, to je objekt, zgrajen brez napake. Če ima zgrajen objekt napake zaradi napačne ali pomanjkljive projektne dokumentacije, je (ob obstoju ostalih predpostavk odgovornosti) podana poslovna odškodninska odgovornost projektanta za škodo, ki nastane naročniku. ■

Recenzija knjige

PROJEKT GRADNJE IN NJEGOVA KNJIGA

Gorazd Humar, univ. dipl. inž. grad.
Član MSG

Na zboru Matične sekcije gradbenih inženirjev je bila pod točko razno predstavljena za inženirje in investitorje zanimiva knjiga z naslovom Projekt gradnje in njegova knjiga (v originalu Graditeljski projekt i njegova knjiga), ki je izšla pri založbi Hrvatska sveučilišna naklada leta 2011. Predstavitve se je udeležil tudi avtor knjige, dr. Mirko Orešković.

Knjiga je sad Oreškovićeve bogate profesionalne kariere, polne izkušenj in želja po izboljšavah pri projektne vodenju gradbenih projektov. Njegova knjiga je hkrati sistematično urejen koncentrat vzorcev in napotkov za zares profesionalno delo gradbenih inženirjev v vseh fazah nastanka in poteka gradbenega projekta.

Knjiga ni lahko berljiv tekst. To je prej kompliment knjigi kot ne. Snov, ki jo knjiga obravnava, je resna materija in zahteva kar veliko predznanja. Vendar se tako obsežna in zahtevna materija o zares profesionalnem vodenju gradbenih projektov ne da obdelati drugače. Metodičnost in temeljitost sta osnovni karakteristiki knjige Mirka Oreškovića in prav to je prednost te knjige.

Vsebina knjige

Knjiga vsebuje osem poglavij, ki poleg teoretičnih osnov vsebujejo tudi niz praktičnih primerov aplikacije Knjige projekta pri izvedbi nekaterih večjih in kompleksnih gradbenih projektov. Knjiga vsebuje poleg uvoda sledeča poglavja: Uporabljeni model upravljanja projekta, Komunikacijski kanal projekta, Knjiga projekta, Izkušnje pridobljene pri aplikaciji Knjige projekta, Popis primerov, Indeks pojmov, Konzultirana literatura.

Kar dve tretjini knjige sta posvečeni četrtemu poglavju, v katerem je podrobno opisana vsebina Knjige projekta dopolnjena z nizom praktičnih obrazcev, ki so njen sestavni del.

Knjigo v poglavju pet Izkušnje pridobljene pri aplikaciji Knjige projekta dragoceno dopolnjujeta dva članka, ki sta ju napisala strokovna sodelavca Mirka Oreškovića. Oba članka opisujeta izkušnje pridobljene pri uporabi Knjige projekta pri izvedbi dveh večjih in strukturno kompleksnih gradbe-

nih projektih na Hrvaškem. Prav v tem poglavju avtor posebej poudarja, da je bilo v hrvaški gradbeni praksi premalo primerov pravega sistematičnega in preglednega vodenja in organiziranja velikih gradbenih projektov, kjer je bila improvizacija prevečkrat uporabljena metoda dela. Ob tem avtor dodaja, da je treba tako (neurejeno) stanje menjati in da je prav v ta namen napisal to knjigo.

Dosledna vpeljava in aplikacija knjige projekta po trditvi avtorja bistveno zmanjša rizičnost (tveganje) vsakega projekta. Možen je večji kontroling projekta, kar lahko pravočasno pripelje do korektivnih posegov v investicijskem ciklusu projekta.

Sam bi Oreškovićevi knjigi, čeprav temu ni bila vsebinsko posvečena, a je vseskozi skozi tekst nakazovala, dodal še pripravo Študije izvedljivosti (Feasibility Study), ki jo je treba izdelati pred pričetkom vsakega projekta. V študiji se morajo izkristalizirati osnovne konture in upravičenost predvidenega investicijskega podviga. Študija mora biti izdelana z realnimi parametri in pričakovanji, da ne bi bila kasneje investicija presežena z mnogokratniki.

Za konec izpostavljam še problem nepravilnega plačevanja naročnikov v procesu javnega naročanja. To je slikovito prikazano v več primerih v Oreškovićevi knjigi. Ali kdaj niste pravočasno poravnali kakšne davčne obveznosti? Davčne oblasti (beri država) ti takoj izstavijo opomin in kmalu mu sledi izvršba z zamudnimi obrestmi in stroški postopka vred. Zakaj ni tako tudi v obratnem procesu, ko javni naročnik (spet država) nepravilno in z dolgimi zamiki plačuje gradbene izvajalce, pri tem pa ni možnosti pritožbe, na zamudne obresti zaradi nepravilnih plačil pa vsi pozabijo. Še slabše je z zahtevki za dodatna dela in več dela ter za spremenjene pogoje dela. Naročniki jih v bojazni za prekoračenje planiranih investicijskih sredstev s pomočjo Inženirja na vso moč zavračajo in krivdo praviloma valijo na izvajalca. Postopki priznavanja zahtevkov se tako vlečejo tudi leta in za to nihče ne odgovarja, izvajalec pa največkrat ostane brez pokritja stroškov.

Prav zaradi tega je Oreškovićevo delo o Knjigi projekta univerzalno orodje, ki ga toplo priporočam vsem, ki želijo gradbeništvu dati bolj profesionalen okvir dela, hkrati pa je napotek, kako se izogniti vsem težavam in njihovim vzrokom, ki jih knjiga slikovito opisuje. ■

Predstavljamo avtorja knjige

Dr. Mirko Orešković je eden vodilnih strokovnjakov s področja managementa gradbeništvu na Hrvaškem. Diplomiral je na zagrebški gradbeni fakulteti, kjer je opravil tudi magisterij in doktorat s področja upravljanja gradbenih projektov. Je solastnik in direktor mednarodno priznane konzultantske firme Investinženjering, Zagreb, ki je sodelovala pri vodenju nekaterih največjih gradbenih projektov na Hrvaškem, tako pri izvedbi avtocestnega programa kot pri gradnji novih velikih jadranskih pristanišč. Bil je pomočnik ministra na Ministrstvu za obnovo Republike Hrvaške. Aktivno je vključen v inženirske organizacije. Bil je predsednik Evropskega sveta inženirskih zbornic in je hrvaški predstavnik v Evropskem svetu gradbenih inženirjev. Za dolgotrajno strokovno delo v Hrvaški zbornici gradbenih inženirjev, ki ji je tudi predsedoval, je leta 2011 prejel nagrado za življenjsko delo.

Recenzija je v celoti objavljena na:

<http://www.izs.si/maticne-sekcije/msg/obvestila-ms/obvestilo/n/recenzija-knjige-dr-mirka-oreskovica-projekt-gradnje-in-njegova-knjiga-1166/>

Na okrogli mizi so sodelovali: Črtomir Remec, direktor CBS Inštituta, d. o. o., ter predsednik Slovenske in Evropske inženirske zbornice, Aljoša Huber, direktor podjetja Svetloba, d. o. o., in član Združenja Manager, Zoran Marinšek, svetovalec glavnega direktorja podjetja INEA, d. o. o., strokovno-raziskovalni svetnik na Institutu Jožef Stefan, ter vodja Tehnološke mreže Tehnologija vodenja procesov in vodja Kompetenčnega centra za sodobne tehnologije vodenja, Robert Williamson, predsednik orodjarskega združenja Južnoafriške Republike TASA (Toolmaking Association of South Africa), Peter Karlsson, izvršni direktor podjetja AP&T iz Danske. Okroglo mizo je moderirala Vida Petrovič.

5. INDUSTRIJSKI FORUM INOVACIJ, RAZVOJA IN TEHNOLOGIJ PORTOROŽ, 10.-12. JUNIJ 2013

Na tridnevnem industrijskem forumu inovacij, razvoja in tehnologij (IRT) je več kot 400 udeležencev iz 18. držav prisluhnilo 38. strokovnim prispevkom vabljenih in prijavljenih avtorjev, ki prinašajo najrazličnejše novosti, dosežke, poglede in mnenja, pa tudi skrite in manj skrite zgodbe domače in tuje industrije.

Kot govornik je s prispevkom Inženirji za boljši svet nastopil tudi predsednik IZS, mag. Črtomir Remec, ki je sodeloval tudi na enem

od vrhuncev foruma, to je okrogli mizi, na kateri so govorniki poskušali odgovoriti na vprašanje, kako doseči dolgoročno in vzdržno vizijo industrije, ki je pogoj za uspešen razvoj družbe in srečo njenih posameznikov.

Popoldne so podelili tudi priznanje TARAS za najuspešnejše sodelovanje gospodarstva in znanstvenoraziskovalnega okolja na področju inoviranja, razvoja in tehnologij. Prejela sta ga podjetje TPV, trženje in proizvodnja opreme vozil, d. d., ter

Laboratorij za vrednotenje konstrukcij Fakultete za strojništvo Univerze v Ljubljani za uspešno sodelovanje pri razvoju uporabe prave napetostno-deformacijske krivulje pri konstruiranju in razvojnem vrednotenju. ■

Prispevek mag. Remca, Inženirji za boljši svet, je objavljen na:

<http://www.izs.si/izpostavljena-novica/n/aktualno-1175/>

VABIMO VAS K UPORABI PORTALA e-IZOBRAŽEVANJE IZS

O bveščamo vas, da je spletni portal e-izobraževanje IZS vzpostavljen. Dostop do njega je mogoč preko IZS-jeve vstopne spletne strani www.izs.si, na kateri je desno spodaj animacija, ki predstavlja vstopno točko v portal, oz. preko povezave <http://izs.mitv.si/>.

Portal je, kot boste videli, razdeljen na več sklopov, od katerih sta morda za začetek pomembna dva, in sicer "e-izobraževa-

nja IZS" in "Strokovni dogodki". Prva so dostopna proti plačilu, za kar smo v portal implementirali tudi t.i. PayPal sistem plačevanja, ki vam bo omogočil nakup in potem gledanje izobraževanja, ki ste ga kupili, medtem ko si strokovne dogodke, kamor sodijo posveti, delavnice, okrogle mize in še kaj, lahko ogledate brezplačno; oboje na pametnih telefonih, računalniških tablicah in računalnikih.

Zagotovo pa bo kdo vprašal tudi, čemu smo se odločili za tak (dopolnilni) sistem izobraževanj. Več razlogov je, in med njimi sta zagotovo čas in denar, verjamemo pa, da bodo hkrati tudi dobrodošla popestritev, ki jo boste z veseljem uporabljali.

Vabljeni k ogledu! In uporabi, se ve!

Zbornica po meri članov IZS

VABIMO VAS, DA SOOBLIKUJETE PROGRAM IZOBRAŽEVANJ

V okviru IZS deluje Akademija za izobraževanje, ki vrsto let oblikuje program izobraževanj tako za posamezne sekcije kot za članstvo v celoti. V letošnjem letu smo kot novost vpeljali še spletna e-izobraževanja (<http://izs.mitv.si/>), ki si svoje mesto med izobraževanji še iščejo, a ne dvomimo, da vam bo te vrste izobraževanje sčasoma prav tako postalo blizu.

Zato, da bi bil program izobraževanj pripravljen čim bolj po meri članov IZS, torej čim širšega kroga članstva, smo se odločili, da vas povabimo k sooblikovanju programa za drugo polovico letošnjega leta in naslednje leto.

Predlagajte teme izobraževanj in e-izobraževanj. Lahko nam posredujete tudi kratek opis problematike, na katero se bomo poskusili odzvati bodisi z izobraževanjem bodisi **okroglo mizo** ali **strokovnim posvetom**.

Želimo, da zbornica postane stičišče strokovnega dialoga in idej, od koder naj te letijo v javnost. Nenazadnje je to VAŠA zbornica!

V pričakovanju predlogov, ki jih prosimo pošljite službi za izobraževanje, na e-naslov: polona.okretic@izs.si, vam želimo prijetne poletne dni! ■

Želeli ste izvedeti

Na vprašanja odgovarjajo strokovne službe in funkcionarji IZS

🔍 Sem pooblaščen inženir gradbene stroke s pooblastilom za vodenje del za zahtevne, manj zahtevne in enostavne objekte ter pooblastilom za nadzor. Zanima me, ali me lahko podjetje, v katerem sem zaposlen, proti moji volji imenuje za odgovornega vodjo del? Kako ukrepati, če bi se to zgodilo?

Problematika je bolj kot ne delovnopravne narave, saj splošni predpisi v zvezi z gradnjo objektov tega ne urejajo. Ker gre za razmerje med delavcem in delodajalcem, bi morala biti ta vprašanja razrešena v pogodbi o zaposlitvi, s katero pa ne razpolagamo. V njej je načeloma določeno, ali je delavec zaposlen pri delodajalcu kot pooblaščen inženir, vpisan v imenik IZS. Predpostavimo, da je temu tako, potem je velika verjetnost, da je delodajalec delavca zaposlil prav z namenom, da bo pooblaščen inženir nastopal kot odgovorni vodja del. Splošno pravilo delovnega prava pa je, da mora delavec upoštevati navodila delodajalca. Zgolj v primeru, da delavec pri posameznem projektu izkaže utemeljene razloge, da ne bi nastopal kot odgovorni vodja del, bi lahko delodajalec spoštoval takšno željo.

Bistvo problema je tako v razmerju med delavcem in delodajalcem. Nekoliko je sicer nejasno tudi, kako bi delodajalec imenoval nekoga, ki si tega ne želi. Brez natančnega pregleda pogodbe o zaposlitvi pa ni mogoče podati neposrednega odgovora.

Vsa vprašanja in odgovori so objavljeni na:

<http://www.izs.si/vprasanja-in-odgovori-izs/navodila-za-delovanje-rubrike/>.

DO 30. 7. 2013 ZBIRAMO INFORMACIJE O OVIRAH IN PROBLEMIH PRI PRIDOBIVANJU POKLICNIH KVALIFIKACIJ V TUJINI

Želimo vam pomagati in izboljšati razmere na področju pridobivanja poklicnih kvalifikacij in opravljanju storitev v tujini, zato smo se odločili za zbiranje informacij o ovirah in problemih, s katerimi se srečujete pri tem.

Na podlagi vaših izkušenj bomo lahko probleme identificirali, jih analizirali in pristojnim podali predloge za boljše rešitve.

Informacije zbiramo na e-naslovu: renata.gomboc@izs.si do 30. 7. 2013.

mislimo
na jutri

1. konferenca trajnostne gradnje
24. september 2013, Brdo pri Kranju
www.konferencatrajnostnegradnje.si

KOLEDAR STROKOVNIH PRIREDITEV

9. 9. – 15. 9. 2013

World Engineers' Summit – WES 2013

Singapore

Innovative and Sustainable Solutions

to Climate Change

www.wes2013.org

[wes2013@\[iesnet.org.sg\]](mailto:wes2013@[iesnet.org.sg])

24. 9. 2013

1. slovenska konferenca o trajnostni gradnji

Brdo pri Kranju

www.gbc-slovenia.si

3. 10. – 4. 10. 2013

35. Zborovanje gradbenih konstruktorjev Slovenije

Bled

www.sdggk.si

16. 10. 2013

Mednarodni simpozij "Dam engineering in Southeast and Middle Europe"

Ljubljana

www.slocold.si

[slocold@\[slocold.si\]](mailto:slocold@[slocold.si])

14. 11. 2013

Dan inženirjev: S povečano vlogo inženirjev do nižjih stroškov investicije

Maribor

www.izs.si

[izs@\[izs.si\]](mailto:izs@[izs.si])

28. 11. – 29. 11. 2013

14. kolokvij o asfaltih in bitumnih

Bled

www.zdruzenje-zas.si

[info@\[zdruzenje-zas.si\]](mailto:info@[zdruzenje-zas.si])

Celoten koledar domačih in tujih strokovnih prireditev si lahko ogledate pod:

<http://www.izs.si/index.php?id=217>.

Zbornica po meri članov

POMOČ ZAČASNO BREZPOSELNIH ČLANOM

Glede na težavno gospodarsko situacijo, v kateri smo se znašli člani IZS, smo v zadnjih nekaj letih aktivnosti na zbornici prilagoditi tudi dejstvu, da je vse več članov začasno brezposelnih.

Začasno brezposelni člani ste **oproščeni plačila letne članarine**, če ste prijavljeni na zavodu za zaposlovanje in če na zbornici deponirate izkaznico in žig, pod pogojem, da nas o tem obvestite do konca februarja tekočega leta. Ne glede na to lahko **koristite vse ugodnosti članov**. Poleg tega se lahko v primeru prostih mest po predhodni najavi **brezplačno udeležite izobraževanj IZS**.

Tudi vam, začasno brezposelnim članom, bi radi prilagodili program izobraževanj. Pomagajte nam s predlogi izobraževanj, zanimivih za vas, mi pa se bomo potrudili, da jih bomo v čim večji meri skušali izpeljati, vas nanje opozorili in vam omogočili brezplačen ogled oz. brezplačno udeležbo na izobraževanju.

Kontakt:

- članarina: renata.gomboc@izs.si
- izobraževanje: polona.okretic@izs.si

Kaj nudi zbornica za članarino?

- Status pooblaščenega inženirja – uporabo žiga in izkaznice
- Redne informacije s področja stroke in poklica (spletna stran, tedenske e-novice)
- Vsake tri mesece tiskano revijo IZS. NOVO
- Tedenski pregled Uradnega lista RS
- Mesečni pregled izdanih standardov
- Strokovne odgovore na vprašanja s področja graditve objektov, urejanja prostora in geodezije
- Prvi pravni nasvet
- Brezplačno presojo svojega izdelka
- Izdelke dobre inženirske prakse (smernice, navodila, priporočila, vzorčne dokumente), ki jih izdajamo v elektronski in tiskani obliki
- Priročnike IZS po nižji ceni
- Brezplačno udeležbo na strokovnih dogodkih, kot so okrogle mize, posveti in Dan inženirjev
- Udeležbo na izobraževanjih IZS po 60% nižji ceni
- Udeležbo na izobraževanjih ZAPS po 40% nižji ceni
- Udeležbo na tujih strokovnih dogodkih po znižani kotizaciji za člane IZS
- Nakup e-standardov po 45% nižji ceni
- Nakup zbirke projektantske ocene investicij po 20% nižji ceni
- Pomoč pri pridobivanju poklicne kvalifikacije v državi članici EU
- Pomoč pri pridobivanju pooblastila v državah bivše Jugoslavije
- Zastopanje interesov pooblaščenih inženirjev v odnosu do stanovskih kolegov, družbe in države

Iz članarine se financira vodenje disciplinskih postopkov proti članom zbornice. ■

ZA VAS PREGLEDUJEMO URADNI LIST RS

Pripravljen pregled Uradnega lista od št. 23/2013 z dne 18. 3. 2013 do št. 50/2013 z dne 10. 6. 2013 je objavljen na spletni strani IZS, na povezavi <http://www.izs.si/pregled-uradnega-lista-rs/leto-2013/>.

GOVORILNE URE

PRESEDNIKOV MATIČNIH SEKCIJ, PREDSEDNIKOV KOMISIJ, PROJEKTHNIH SKUPIN IN ODBOROV ZBORNICE

	Ime in priimek	Dan	Ura	Telefon
Matična sekcija gradbenih inženirjev	dr. Branko ZADNIK	PONEDELJEK	14.30-15.30	01/547 33 40
Matična sekcija elektro inženirjev	mag. Vinko VOLČANJK	SREDA	10.00-11.00	07/491 42 07
Matična sekcija strojnih inženirjev	Mitja LENASSI	PONEDELJEK	12.00-13.00	041/79 18 20
Matična sekcija inženirjev tehnologov in drugih inženirjev	Jože STUDENČNIK	SREDA	15.00-16.00	041/74 80 59
Matična sekcija geodetov	Matej KOVAČIČ	PONEDELJEK	14.00-15.00	041/61 03 07
Matična sekcija inženirjev rudarstva in geotehnologije	dr. Željko VUKELIČ	PONEDELJEK	12.00-13.00	041/66 55 97
Odbor regijske pisarne Maribor	Franc AVSIČ	PONEDELJEK	08.00-9.00	041/46 60 03
Disciplinski tožilec	Boris KOCJAN	PONEDELJEK	14.00-15.00	040/62 44 23
Komisija za izobraževanje	dr. Željko VUKELIČ	PONEDELJEK	12.00-13.00	041/66 55 97
Komisija za informiranje	Matjaž GRILC	ČETRTEK	09.00-10.00	0590/966 82
Komisija za dobro prakso	Mirt MARTELANC	SREDA	19.00-20.00	041/76 81 86
Komisija za sistemske zakone	Ivan LEBAN	PONEDELJEK	9.00-10.00	041/74 04 18
Projektna skupina za prostor	Matjaž GRILC	ČETRTEK	09.00-10.00	0590/966 82
Projektna skupina za javno naročanje	Irena ANDREJAŠIČ TROHA	TOREK	09.00-10.00	041/51 28 23
Švet za spremljanje javnih naročil	Andrej POVŠIČ	PONEDELJEK	12.00-13.00	031/64 86 71

Uradni list

SKLEPI

29. SKUPŠČINE IZS

Skupščina IZS je na svoji redni seji dne 28. 3. 2013:

- potrdila poročilo o delu in zaključni račun Inženirske zbornice Slovenije za leto 2012,
- potrdila Navodila o podrobnejši vsebini projektne dokumentacije, posebni deli: ceste, železnice, sisteme za namakanje kmetijskih zemljišč, odvodnjavanje kmetijskih zemljišč in regulacije, ki so s tem postali akti zbornice in pravila stroke ter so za člane IZS obvezni za uporabo,
- potrdila Navodila za izvedbo revizije projektne dokumentacije PGD, ki so postala s tem akt zbornice in pravila stroke ter so za člane IZS obvezna za uporabo,
- potrdila poleg ustaljenih volitev na zborih matičnih sekcij z namenom, da se k volitvam pritegne čim več članov, še predčasne e-volitve v organe matičnih sekcij preko spleta,
- izvolila nove člane nadzornega odbora,
- izvolila namestnike disciplinskega tožilca,
- izvolila člane disciplinske komisije in člane disciplinskega sodišča. ■

Člani skupščine.

Od leve: predsednik skupščine, dr. Željko Vukelič, Renata Gomboc, predsednik IZS, mag. Črtomir Remec.

NAPOVEDNIK IZOBRAŽEVANJ IZS SEPTEMBER, OKTOBER 2013

17. 9. 2013

Projektiranje, vodenje del in nadziranje del na področju proti eksplozijske zaščite (obnovitveni seminar); v sodelovanju z EZS

19. 9. 2013

Možnosti izrabe podzemnega prostora

24. 9. 2013

Načrtovanje nizekotemperaturnih in kondenzacijskih ogrevalnih sistemov

25. 9. 2013

Predstavitev smernic SZPV 407, 411, 412, 512 – podporne smernice TSG-1-001:2010 požarna varnost v stavbah

26. 9. 2013

Strokovni ogled prve vetrne elektrarne VE-15, Dolenja vas, Senožeče (2,3 MVA)

3. 10. 2013

Kako so z davkom na dodano vrednost obdavčene inženirske storitve?

9. 10. 2013

Dimenzioniranje voziščnih konstrukcij na cestah

10. 10. 2013

Delo pod napetostjo

Napovednik izobraževanj in posamezna razpisana izobraževanja najdete na:

www.izs.si v rubriki "Izobraževanja"

INŽENIRSKA ZBORNICA SLOVENIJE

Jarška cesta 10b
1000 Ljubljana, Slovenija
I: www.izs.si
E: izs@izs.si

Notranja centrala

T: 01/547 33 33

Tajništvo

T: 01/547 33 40
F: 01/547 33 20
E: izs@izs.si

Predsednik

T: 01/547 33 40
E: izs@izs.si

Generalna sekretarka

mag. Barbara Škraba Flis
T: 01/547 33 40
E: izs@izs.si

Finančno računovodska služba

Marijan Rabič
T: 01/547 33 13
E: marijan.rabic@izs.si

Služba za izobraževanje, informiranje in natečaje

Petra Kavčič
T: 01/547 33 37
petra.kavcic@izs.si

Polona Okretič
T: 01/547 33 17
polona.okretic@izs.si

Služba za javna pooblastila

Renata Gomboc,
vodja službe
T: +386 (0)1/ 547-33-11
E: renata.gomboc@izs.si

Martina Babnik,
svetovalka
T: 01/547 33 19
E: martina.babnik@izs.si

- strokovni izpiti s področja gradbene, tehnološke, rudarske in geotehnoške stroke
- vpis v matično sekcijo gradbenih inženirjev, inženirjev tehnologov in drugih inženirjev, inženirjev rudarjev in geotehnologov
- seznam projektivnih podjetij

Neža Časl,
svetovalka
T: 01/547 33 26

- E: neza.casl@izs.si
- strokovni izpiti s področja elektro, strojne, geodetske stroke in geodetskih storitev
- vpis v matično sekcijo elektro, strojnih inženirjev in geodetov
- vpis v imenik geodetov
- seznam geodetskih podjetij